

Ochrana měkkých cílů a možnosti hodnocení jejich odolnosti

Bc. Zbyněk Novák

Diplomová práce
2022

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta logistiky a krizového řízení

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta logistiky a krizového řízení
Ústav ochrany obyvatelstva

Akademický rok: 2021/2022

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení:	Bc. Zbyněk Novák
Osobní číslo:	L20200
Studijní program:	N1032A020002 Bezpečnost společnosti
Specializace:	Ochrana obyvatelstva
Forma studia:	Kombinovaná
Téma práce:	Ochrana měkkých cílů a možnosti hodnocení jejich odolnosti

Zásady pro vypracování

1. Zpracujte teoretický vztup do řešené problematiky.
2. Zvolte vhodný objekt pro potřeby hodnocení jeho odolnosti.
3. Zmapujte zvolený objekt a pomocí vhodných metod zhodnoťte jeho oblast odolnosti z pohledu měkkých cílů.
4. Shrňte výsledky a doporučte postupy k případnému zvýšení odolnosti zvoleného měkkého cíle.

Forma zpracování diplomové práce: **tištěná/elektronická**

Seznam doporučené literatury:

1. APELTAUER, Tomáš, Zdeněk DUFEK, Benedikt VANGEL, et al. *Ochrana měkkých cílů*. Praha: Leges, 2019. ISBN 978-80-7502-427-5.
2. FAGEL, Michael J. a Jennifer L. HESTERMAN, ed. *Soft targets and crisis management: what emergency planners and security professionals need to know*. Boca Raton: CRC Press, Taylor & Francis Group, 2017. ISBN 978-1-4987-5632-7.
3. HESTERMAN, Jennifer L. *Soft target hardening: protecting people from attack*. 2 Edition. New York: Routledge, 2019. ISBN 9781138391109.

Další odborná literatura dle doporučení vedoucího diplomové práce.

Vedoucí diplomové práce: **Ing. Jakub Rak, Ph.D.**
Ústav ochrany obyvatelstva

Datum zadání diplomové práce: **1. prosince 2021**

Termín odevzdání diplomové práce: **6. května 2022**

L.S.

doc. Ing. Zuzana Tučková, Ph.D.
děkanka

prof. Ing. Dušan Vičar, CSc.
ředitel ústavu

PROHLÁŠENÍ AUTORA DIPLOMOVÉ PRÁCE

Beru na vědomí, že:

- diplomová práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému a dostupná k nahlédnutí;
- na moji diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3;
- podle § 60 odst. 1 autorského zákona má Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- podle § 60 odst. 2 a 3 autorského zákona mohu užit své dílo – diplomovou práci nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- pokud bylo k vypracování diplomové práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tj. k nekomerčnímu využití), nelze výsledky diplomové práce využít ke komerčním účelům;
- pokud je výstupem diplomové práce jakýkoliv softwarový produkt, považují se za součást práce rovněž i zdrojové kódy, popř. soubory, ze kterých se projekt skládá. Neodevzdání této součásti může být důvodem k neobhájení práce.

Prohlašuji,

- že jsem na diplomové práci pracoval samostatně a použitou literaturu jsem citoval. V případě publikace výsledků budu uveden jako spoluautor.
- že odevzdaná verze diplomové práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou obsahově totožné.

V Uherském Hradišti, dne: *5.5. 2022*

Jméno a příjmení studenta: Bc. Zbyněk Novák

.....
podpis studenta

ABSTRAKT

Diplomová práce se v teoretické části zaměřuje na vymezení pojmu měkký cíl, jeho dělení, a především přístup k ochraně měkkých cílů a způsob jejich zabezpečení. Současně se zabývá legislativou, strategickými, koncepčními a metodickými dokumenty v oblasti měkkých cílů.

Praktická část zahrnuje popis zvoleného měkkého cíle a vyhodnocení jeho zabezpečení, analýzu ohroženosti měkkého cíle. Na základě provedených zjištění navrhuje opatření ke zvýšení odolnosti a bezpečnosti zvoleného měkkého cíle v oblasti režimových opatření, fyzické ochrany i systémů technické ochrany.

Klíčová slova: měkký cíl, ochrana měkkého cíle, zabezpečení, hodnocení, odolnost

ABSTRACT

The diploma thesis is focused in the theoretical part on the definition of the term soft target, its division, and especially the approach to the protection of soft targets and how to secure them. It also deals with legislation, strategic, conceptual and methodological documents in the sphere of soft targets.

The practical part includes a description of the selected soft target and evaluation of its security, analysis of the threat of the soft target. Based on the findings proposes measures to increase the resilience and security of the selected soft target in sphere of regime measures, physical protection and technical protection.

Key words: soft target, soft target protection, safeguarding, evaluation, resilience

Poděkování patří vedoucímu práce Ing. Jakobovi Rakovi, Ph.D. za odborné vedení a pomoc při zpracování práce. Dále bych rád poděkoval rodině, především mamince Evě, a blízkým kamarádům za podporu a trpělivost, kterou mi prokázali při studiu. Zvláštní poděkování patří Šimonovi Rybáři za účast na provedeném experimentu. Závěrem bych chtěl poděkovat provozovatelům fortu Křelov XVII. za pomoc při zpracování praktické části diplomové práce.

Prohlašuji, že odevzdaná verze diplomové práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

OBSAH

CÍLE PRÁCE A POUŽITÉ METODY	10
ÚVOD.....	12
I TEORETICKÁ ČÁST	13
1 ZÁKLADNÍ POJMY	14
2 MĚKKÉ CÍLE	16
2.1 DĚLENÍ MĚKKÝCH CÍLŮ	16
2.2 KRITÉRIA VÝBĚRU MĚKKÉHO CÍLE	18
3 OCHRANA MĚKKÝCH CÍLŮ	19
3.1 PILÍŘE SYSTÉMU OCHRANY MĚKKÝCH CÍLŮ.....	20
3.1.1 Metodické vedení a vzdělávání	20
3.1.2 Dotační podpora	20
3.1.3 Komunikace, spolupráce, výměna informací a sdílení dobré praxe	21
3.1.4 Aktivní přístup Policie České republiky k ochraně měkkých cílů	21
4 ZABEZPEČENÍ MĚKKÝCH CÍLŮ	22
4.1 FYZICKÁ OCHRANA	23
4.2 REŽIMOVÁ OPATŘENÍ	23
4.3 SYSTÉM TECHNICKÉ OCHRANY	23
4.3.1 Mechanické zábranné systémy	24
4.3.2 Elektronické systémy	25
5 NORMATIVNÍ PRÁVNÍ AKTY, STRATEGICKÉ, KONCEPČNÍ A METODICKÉ DOKUMENTY V OBLASTI OCHRANY MĚKKÝCH CÍLŮ	29
6 METODIKA OCHRANY MĚKKÝCH CÍLŮ	32
6.1 BEZPEČNOSTNÍ DIAGNOSTIKA MĚKKÉHO CÍLE	32
6.2 DOPORUČENÍ PRO POSÍLENÍ ODOLNOSTI MĚKKÝCH CÍLŮ	33
6.3 DETEKCE PODEZŘELÉHO CHOVÁNÍ	37
II PRAKTICKÁ ČÁST	39
7 ANALYTICKO-EMPIRICKÁ ČÁST	40
7.1 FORT KŘELOV XVII.	40
7.1.1 Bezpečnostní prostředí okolí fortu	45
7.1.2 Prostředí pevnosti	46
7.2 ANALÝZA RIZIK.....	54
7.2.1 Zdroje hrozeb	54
7.2.2 Způsob útoku pro jednotlivé hrozby	55
7.2.3 Lokalita a čas.....	58
7.2.4 Vyhodnocení míry ohroženosti	59
7.2.5 Určení dopadu na měkký cíl	61

7.2.6	Vyhodnocení pravděpodobnosti hrozby a dopadu	63
7.2.7	Vyhodnocení celkové míry ohroženosti.....	69
7.2.8	Celkové vyhodnocení analýzy	73
8	APLIKAČNÍ ČÁST	76
8.1	NAVRHOVANÁ OPATŘENÍ FYZICKÉ OCHRANY.....	76
8.2	NAVRHOVANÁ REŽIMOVÁ OPATŘENÍ.....	78
8.3	NAVRHOVANÁ OPATŘENÍ SYSTÉMU TECHNICKÉ OCHRANY	80
	ZÁVĚR	84
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....	86
	SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK.....	89
	SEZNAM OBRÁZKŮ	90
	SEZNAM TABULEK.....	91
	SEZNAM PŘÍLOH.....	93

CÍLE PRÁCE A POUŽITÉ METODY

Hlavním cílem práce je provést zhodnocení stávajícího způsobu zabezpečení zvoleného měkkého cíle před možnými hrozbami a na základě výsledku hodnocení navrhnout opatření ke zvýšení jeho odolnosti. Pro účely práce byl vybrán vhodný měkký cíl, kterým je památkově chráněný objekt bývalého pevnostního systému města Olomouce – fort Křelov XVII., který je v současnosti využíván jako kulturní, vzdělávací a sportovní centrum. Dílčím cílem práce je také seznámení čtenáře s teoretickými základy dané bezpečnostní problematiky.

Za účelem zpracování diplomové práce bylo použito několik metod, které byly využity ve vzájemné provázanosti:

- **metoda rešerše** – prohledání a prostudování dostupných informačních zdrojů za účelem utřídění základních informací s následným stanovením základních východisek a cílů pro zpracování diplomové práce,
- **osobní dotazování** – zjišťování informací založené na přímém dotazování respondenta bez využití komunikačních prostředků,
- **analýza** – vědecká metoda, jejímž cílem je identifikovat podstatné a nutné vlastnosti elementárních částí celku, poznat jejich podstatu a zákonitosti a pochopit logiku fungování systému, a získat výchozí podklady pro jeho optimalizaci,
- **syntéza** – opačný postup k analýze, sumarizace poznatků získaných analýzou v nový celek,
- **brainstorming** – invenční metoda, která probíhá ve skupině, kde účastníci přispívají svými nápady k řešenému problému. Při této metodě je podporována představivost, což napomáhá k identifikaci nových rizik a řešení. Nevýhodou metody může být dominance některých jednotlivců a nemusí se projevit jiní lidé. Brainstorming byl využit pro návrhy týkající se opatření ke zvýšení bezpečnosti měkkého cíle. Skupina se skládala z kastelána, jednatele, údržbáře, správce střelnice a průvodce,
- **experiment** – pokus sloužící k ověření určitého jevu za řízených podmínek.

Pro hodnocení stávajícího způsobu zabezpečení měkkého cíle nejsou používány žádné speciální metody a postupy, ale je realizováno pouze **kvalitativní hodnocení** na základě provedeného **místního šetření**.

ÚVOD

Problematikou ochrany měkkých cílů se zabývá většina států světa. Do povědomí se tato problematika dostala především po 11. září 2001, kdy došlo k teroristickým útokům ve Spojených státech amerických. K řadě obdobných událostí docházelo také v Evropě, mezi mediálně nejznámější se řadí Londýn 2005, Oslo 2011, Paříž 2015, Brusel a Nice 2016 a řada dalších. Měkké cíle, které jsou charakteristické přítomností velkého počtu osob při současné nízké úrovni zabezpečení proti násilným útokům, bývají právě pro svou charakteristiku častým terčem útoků.

V České republice není tato problematika legislativně řešena. Vzhledem k této skutečnosti jsou ve vztahu k provozovatelům a vlastníkům měkkých cílů přijímána opatření ze strany Ministerstva vnitra formou doporučení, školení a příruček pro hodnocení a zabezpečení měkkých cílů. Jako zásadní dokument lze označit *Koncepci ochrany měkkých cílů pro roky 2017–2020*. Cílem koncepce je vytvořit fungující národní systém ochrany měkkých cílů, díky kterému bude možné rychle a pružně reagovat na vniklé hrozby. Nejedná se pouze o hrozby teroristické, ale také o zabezpečení cílů před jinými protiprávními jednáními např. kriminalita, ohrožení požárem a další.

Pro zajištění jednotného postupu hodnocení vydalo Ministerstvo vnitra zejména materiály *Základy ochrany měkkých cílů – metodika* a *Vyhodnocení ohroženosti měkkého cíle – metodika*.

Vlastní zabezpečení měkkého cíle se skládá z celé řady prvků jak fyzické ochrany a režimových opatření, tak systému technické ochrany, což vyžaduje značné finanční prostředky. Vzhledem k velkému množství měkkých cílů a měnícímu se bezpečnostnímu prostředí nelze zajistit jejich ochranu na odpovídající úrovni. U řady měkkých cílů jsou činěny pouze základní kroky vedoucí k zabezpečení a nedochází k průběžnému zvyšování jejich odolnosti.

Zvýšení odolnosti měkkých cílů nám umožňují nové moderní technologie např. v oblasti požární ochrany, elektronické a kybernetické zabezpečení apod. navržené na základě podrobné analýzy a identifikace problémů k řešení.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 ZÁKLADNÍ POJMY

Zde jsou vymezeny a abecedně seřazeny základní pojmy z oblasti krizového řízení, ochrany obyvatelstva, které se v práci mohou vyskytovat a nemusí být v textu vysvětleny.

Aktivní střelec – jednotlivec, jehož cílem je způsobit co největší počet obětí za pomoci zbraně (Active Shooter Resources, 2019).

Aktivum – onačení hmotných i nehmotných věcí, které mají význam pro daný subjekt (Terminologický slovník krizového řízení, 2016).

Analýza rizik – proces, při kterém se zjišťují možná rizika a jejich úrovně, dopad a zranitelnost (Terminologický slovník krizového řízení, 2016).

Bezpečnost – stav systému, který je schopen odolávat známým hrozbám, které mohou působit negativně na jednotlivé prvky systému nebo vůči celému systému (Terminologický slovník krizového řízení, 2016).

Hrozba – jev, který má schopnost poškodit chráněné zájmy a hodnoty (Terminologický slovník krizového řízení, 2016).

Integrovaný záchranný systém (IZS) – systém vazeb, pravidel, spolupráce a koordinace mezi základními (Hasičský záchranný sbor (HZS), jednotky požární ochrany zařazené do plošného pokrytí kraje jednotkami požární ochrany, Zdravotnická záchranná služba, Policie ČR) a ostatními složkami systému (vyčleněné síly a prostředky ozbrojených sil, obecní policie, havarijní a pohotovostní služby, zařízení civilní ochrany atd.) (Terminologický slovník krizového řízení, 2016).

Mimořádná událost – škodlivé působení sil a jevů, které ohrožují život, zdraví, majetek nebo životní prostředí a vyžadují provedení záchranných a likvidačních prací (Terminologický slovník krizového řízení, 2016).

Nebezpečí – je synonymem pro hrozbu, tedy jev, který má schopnost poškodit chráněné zájmy (Terminologický slovník krizového řízení, 2016).

Prevence – soubor opatření, jehož cílem je předcházet negativním jevům (Terminologický slovník krizového řízení, 2016).

Protiopatření, opatření – navrhované řešení, které má snahu snížit riziko. Lze zde zahrnout procesy, technické prostředky a organizační opatření.

Riziko – je definováno jako pravděpodobnost výskytu nežádoucí události s nepříznivými výsledky (Terminologický slovník krizového řízení, 2016).

Stakeholders – veškeré zainteresované strany. Například zaměstnanci, vlastníci, investoři atd. (Terminologický slovník krizového řízení, 2016).

Terorismus – násilné jednání cílené zpravidla proti civilnímu obyvatelstvu motivované politickými, náboženskými a dalšími radikálními ideologiemi (Terminologický slovník krizového řízení, 2016).

Tvrdé cíle – jedná se o opak měkkého cíle. Jsou to objekty, které jsou zabezpečené a střežené (Fagel a Hesterman, 2017).

2 MĚKKÉ CÍLE

Pojem měkký cíl (zkráceně MC) nemá žádnou přesnou definici. Tento termín se obecně používá pro označení prostoru, objektu nebo akce s přítomností velkého počtu lidí a zároveň při nízké úrovni zabezpečení proti násilným útokům. Opakem měkkého cíle je tvrdý cíl. (Bezpečnostní politika: ochrana měkkých cílů, 2021).

Tímto pojmem se konkrétněji myslí otevřené prostranství nebo uzavřené prostory, které jsou veřejností volně přístupné. Veřejné prostranství (např. náměstí, ulice, park apod.) nemusí vždy nutně znamenat, že se jedná o měkký cíl. Stává se jím až v okamžiku jeho využití velkým počtem osob např. trhy, sportovní akce, demonstrace, průvod apod.

V diplomové práci je v některých případech jako měkký cíl označován také subjekt, který konkrétní místo reprezentuje a zastupuje např. vlastník, spolek, obec, společnost, pořadatel apod.

Protože pojem měkkého cíle není v normativních právních aktech definován, je možné se setkat v jednotlivých právních předpisech s různými označeními. Podle zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů, jsou měkké cíle označeny pouze jako objekty, které jsou ohroženy potenciálním útokem (Česko, 2008). Dalším termínem, který se v publikacích vyskytuje, je společensky významný objekt.

Ochranou měkkého cíle se rozumí ochrana přítomných osob, které by mohly být zasaženy násilným útokem, na rozdíl od ochrany prvků kritické infrastruktury.

Důležitými aspekty při výběru útoku na cíl je nízká úroveň zabezpečení, vysoká koncentrace lidí, přítomnost médií a další možné faktory, které se liší vzhledem k povaze útočníka (Apeltauer, 2019).

2.1 Dělení měkkých cílů

Měkké cíle je možné rozdělit podle různých hledisek a kritérií. Prvním možným dělením měkkých cílů je jejich dělení podle doby trvání – na dočasné měkké cíle a měkké cíle trvalé. Obě kategorie lze dále podrobněji dělit. Dočasné měkké cíle lze členit na dočasné placené (např. festivaly, koncerty, ...) a dočasné s volným vstupem (např. vánoční a velikonoční trhy, demonstrace, ...). Trvalé měkké cíle se dají dělit na venkovní prostory (např. stadiony, sportoviště, tržiště, ...) a prostory vnitřní (např. divadla, nemocnice, školy apod.) (Apeltauer, 2019, U.S. Department of Homeland Security, 2018).

Dále se měkké cíle dělí podle hlediska zdroje nebezpečí. Měkký cíl může být ohrožen samotným aktivním střelcem, teroristickou nebo jinou specifickou skupinou (Apeltauer, 2019).

Výše uvedené příklady v závorkách lze rozšířit o celou řadu dalších měkkých cílů, jako jsou:

- školská zařízení, menzy a jídelny, koleje, knihovny a studovny,
- kina, divadla, zábavní centra, koncertní haly,
- kluby, bary, hospody a restaurace,
- hotely, penziony,
- obchodní centra a tržiště,
- stadiony a sportovní zařízení,
- nemocnice, polikliniky a zdravotnické zařízení,
- muzea a galerie, parky, turistické destinace,
- autobusové a vlakové nádraží, letiště, významné dopravní uzly,
- veřejná shromáždění, demonstrace, průvody, kulturní a sportovní akce,
- církevní památky a nábožensky významná místa (Kalvach, 2016).

Vybrané typy měkkých cílů a jejich důležitost:

Školská zařízení

Jedná se o jeden z nejdůležitějších měkkých cílů vzhledem k přítomnosti dětí a jejich velké zranitelnosti a vysoké hodnotě pro společnost. Na základě událostí z minulosti lze poukázat na fakt, že školy mohou být napadeny jak teroristickými útoky, tak i jednotlivci nebo samostatnými žáky, a proto je zde potřeba stanovit specifický bezpečnostní přístup (Kalvach, 2016).

Obchodní centra

Jsou typickým představitelem měkkých cílů. V obchodních centrech dochází k velké koncentraci osob a nízkému zabezpečení, protože jsou volně přístupná široké veřejnosti (Kalvach, 2016).

Hotely

Představují specifickou kategorii vzhledem ke koncentraci většího počtu osob, často s rozmanitou národností skladbou. V případě využití hotelu k pořádání hromadných akcí např. konferencí, školení apod., se riziko ohrožení cíle zvyšuje (Kalvach, 2016).

Sportovní a kulturní akce

Jedná se o akce s velkým počtem osob, často pořádané na rizikových místech nebo v rizikový čas, a proto je nutno se při jejich přípravě zaměřit na zajištění bezpečnosti. Některé akce mohou být mediálně významné, což může být pro útočníka atraktivní (Kalvach, 2016).

Náboženské objekty a místa bohoslužeb

Jedná se o specifickou kategorii měkkých cílů. Tyto objekty jsou známým cílem islámského terorismu. V České republice (dále jen ČR) se jednalo v minulosti převážně o židovské objekty (Kalvach, 2016).

Dopravní prostředky

Útokem na dopravní prostředky je způsobena přímá škoda na prostředku, ale současně může dojít k narušení dopravní infrastruktury, což zasáhne velký počet lidí.

Výše zmíněné měkké cíle jsou pouze dílčím výčtem z velkého množství objektů (Kalvach, 2016).

2.2 Kritéria výběru měkkého cíle

Útočníci si vybírají měkké cíle na základě jejich atraktivnosti. Tato atraktivita je ovlivněna několika kritérii, mezi která patří:

- přístupnost pro veřejnost,
- kvalita a množství bezpečnostního personálu,
- návštěvnost a množství přítomných lidí,
- přítomnost Policie ČR nebo obecní policie,
- účast médií,
- význam a symboličnost měkkého cíle (Apeltauer, 2019).

3 OCHRANA MĚKKÝCH CÍLŮ

V otázce přístupu k ochraně měkkého cíle je potřeba zohlednit, že zajištění ochrany nepřísluší pouze státu, ale všem zúčastněným stranám. Může se jednat o provozovatele, vlastníky, správce apod. Ochrana měkkých cílů právě proto leží především na vlastních objektech, provozovatelích atd. Vzhledem k velkému množství měkkých cílů a faktu, že samotné útoky mohou proběhnout velmi rychle, je nemožné, aby stát zasáhl efektivně a rychle u každého měkkého cíle. Proto je potřeba vycházet z obecných principů, kterými jsou proaktivní přístup, spolupráce a kooperace a také nastavení komunikačních procesů a organizace a koordinace činností zúčastněných osob (Česko, 2017; Hesterman, 2019)

Proaktivní přístup

Proaktivní přístup je potřebný ke zvýšení bezpečnosti měkkého cíle a je nutný nejen ze strany státu, ale také ze strany vlastníků, správců a dalších zainteresovaných stran. V rámci proaktivního přístupu je potřeba mimořádným událostem předcházet a mít připravený systém pro efektivní a rychlou reakci na vzniklou událost (Česko, 2017). Samotná reakce na vzniklou událost sama o sobě nedokáže efektivně zvýšit bezpečnost měkkého cíle. Právě proto je proaktivní přístup důležitý a dokáže snížit následky vzniklé v důsledku mimořádné události (Apeltauer, 2019).

Spolupráce a kooperace

Důležitá je spolupráce mezi všemi stakeholders, mezi které lze zařadit vlastníky, správce, bezpečnostní složky, ale také obce, kraje i ministerstva. Další spoluprací, která může dopomoci ke zvýšení bezpečnosti měkkého cíle, je spolupráce mezi vlastníky nebo správci různých měkkých cílů. V rámci této spolupráce je možné předávat informace o možných nebezpečích, stejně tak jako poznatky z dobré praxe (Apeltauer, 2019).

Nastavení komunikačních procesů a organizace a koordinace činnosti osob

Pro zvýšení bezpečnosti je nutno se zaměřit nejen na technické požadavky, které bývají většinou finančně náročné, ale také na opatření netechnického charakteru. Důležité je nastavení komunikačních procesů a organizace činností osob. V rámci této přípravy je nutno rozdělit pravomoci a činnosti personálu, vytvořit bezpečnostní analýzy, postupy a audity. Koordinovat by se měl veškerý personál, který se vyskytuje pravidelně na území (v prostorách) měkkého cíle – zaměstnanci, stážisti, brigádníci atd. Mezi personál by měli být zahrnuti všichni, ať už se jedná o personál odborný nebo neodborný. Kromě výše

zmíněných činností je také nutno klást důraz na přípravu, školení a pravidelná cvičení (Česko, 2017).

3.1 Pilíře systému ochrany měkkých cílů

Koncepce ochrany měkkých cílů uvádí pilíře systému ochrany měkkých cílů, kterými jsou:

- metodické vedení a vzdělávání,
- dotační podpora,
- komunikace, spolupráce, výměna informací a sdílení dobré praxe,
- aktivní přístup Policie ČR k ochraně měkkých cílů.

3.1.1 Metodické vedení a vzdělávání

Problematika ochrany měkkých cílů je relativně nová, a není ještě tolik rozšířená. S ohledem na tuto skutečnost se Ministerstvo vnitra (dále jen MV) rozhodlo vytvořit sérii vzdělávacích kurzů k ochraně měkkých cílů. Úkolem těchto kurzů je rozšířit znalosti a dovednosti potřebné ke zvýšení ochrany měkkých cílů. Tyto kurzy jsou pro představitele měkkých cílů, ale stejně tak pro veřejnost. Proškolený personál a správná příprava může výrazně pomoci při snižování škod při mimořádných situacích (Apeltauer, 2019).

3.1.2 Dotační podpora

Zabezpečení měkkých cílů může být finančně nákladné, především v případě materiálního zabezpečení, a proto dochází k vytvoření dotačních programů. Tyto programy by měly motivovat vlastníky měkkých cílů ke zvyšování bezpečnosti. Jednotlivé programy jsou v gesci příslušných ministerstev podle zařazení měkkého cíle. Návrhy dotačních programů předkládají na základě usnesení Vlády České republiky následující ministerstva – Ministerstvo vnitra, Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, Ministerstvo kultury, Ministerstvo dopravy, Ministerstvo obrany, Ministerstvo průmyslu a obchodu a Ministerstvo zdravotnictví (Česko, 2017). Jednotlivé dotační programy je možné dohledat na příslušných stránkách ministerstev. Například Ministerstvo vnitra vyhláší dotační programy v souladu s Koncepcí ochrany měkkých cílů pro roky 2017-2020 od roku 2019 (Dotační program pro ochranu měkkých cílů, 2022).

3.1.3 Komunikace, spolupráce, výměna informací a sdílení dobré praxe

Pro účelnou a efektivní komunikaci mezi různými subjekty je ustanoven stálý poradní sbor Ministerstva vnitra. Sbor se skládá ze stálých členů, mezi které patří zástupci vybraných státních institucí, a členů dobrovolných, kteří patří k odborné veřejnosti. Úlohou poradního orgánu je výměna informací z oblasti měkkých cílů, konzultace na expertní úrovni spolu se sdílením dobré praxe. V rámci sboru by mělo docházet také k výměně informací o plnění koncepce pro ochranu měkkých cílů (Česko, 2017).

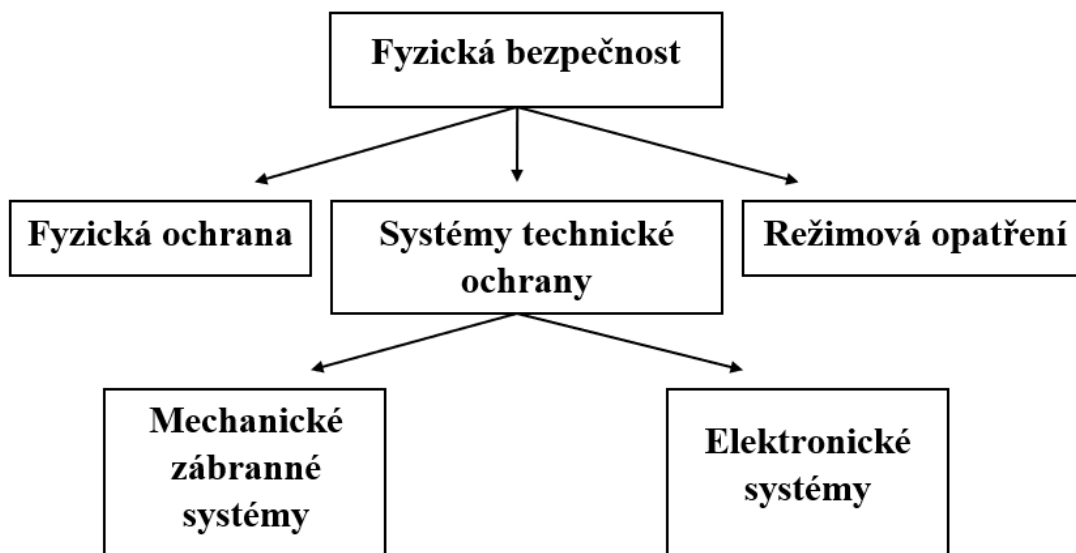
3.1.4 Aktivní přístup Policie České republiky k ochraně měkkých cílů

Policie ČR patří mezi stěžejní orgány při ochraně měkkých cílů. Jedním z hlavních a neodmyslitelných úkolů je samotný zásah proti násilnému útoku. Stejně tak policie napomáhá i při prevenci a přípravách měkkého cíle na vznik mimořádné události. Policie zastává roli odborného poradce v oblasti bezpečnosti měkkých cílů. Při rizikových akcích sama zajišťuje protiopatření nebo se na nich ve velké míře podílí a poskytuje zvýšený dohled nad akcí nebo objektem (Apeltauer, 2019).

4 ZABEZPEČENÍ MĚKKÝCH CÍLŮ

Zabezpečení měkkého cíle je nutno realizovat ve všech fázích útoku. Tuto událost lze rozdělit do 3 fází: před útokem, průběh útoku a fáze po útokem. Pro každou fázi jsou důležité specifické kroky. Fázi před útokem můžeme z hlediska ochrany rozdělit do dvou kategorií – odstrašení a detekce. Odstrašením se myslí takové zabezpečení a bezpečnostní prvky, které povedou k tomu, že si útočník daný cíl nevybere. Čím větší a efektivnější je zabezpečení objektu nebo akce, tím těžší je samotný útok provést. Ani při vysokém zabezpečení není jistota, že se útočník nepokusí napadnout daný měkký cíl, a proto je důležitá detekce. Úkolem detekce je včasné zjištění o nadcházejícím nebo probíhajícím útoku a možnost rychlé reakce, která povede k zabránění a stupňování následků (Apeltauer, 2019).

Základem, především v první fázi (před útokem), je fyzická bezpečnost. Fyzickou bezpečnost lze rozdělit do několika kategorií – na fyzickou ochranu, režimová opatření a systémy technické ochrany, které se dále dělí. Pro lepší pochopení je rozdělení fyzické bezpečnosti zobrazeno na obrázku č. 1 (Apeltauer, 2019).

Obrázek 1 – Rozdělení fyzické bezpečnosti [Zdroj: upraveno dle Apeltauer, 2019]

4.1 Fyzická ochrana

Fyzická ochrana představuje základní pilíř při zajišťování bezpečnosti. Jedná se o ochranu, kterou vykonává lidský faktor. Pro představu se jedná o hlídače, vrátné, policii atd. Od fyzické ochrany se následně odráží výsledná ochrana. Počáteční investice jsou relativně malé – jedná se o výstroj a vybavení, trénink, školení a další. Ovšem fyzická ochrana z dlouhodobého hlediska je nejdražší položkou, a to především v podobě platu pro bezpečnostní personál (Kindl, 2007).

Fyzickou bezpečnost zajišťují pracovníci. Jedná se o pochůzkovou činnost, kontroly vstupů a obsluhu bezpečnostních prvků (např. kamerový systém). Pro zkvalitnění fyzické bezpečnosti je důležité, aby byli zaměstnanci řádně vyškolení. Měly by být vypracovány procedury, podle kterých budou pracovníci postupovat. Pro ostrahu objektu je velmi důležitá komunikace. Pro lepší zvládnutí mimořádné události je také důležité, aby docházelo k nácvikům a cvičením krizových situací. Na fyzické bezpečnosti se podílí také ostatní personál, který nespadá do bezpečnostní oblasti, ale účastní se fungování organizace. Mohou to být například učitelé, vrátní, pořadatelé akcí apod. (Fennely, 2017; Lukáš, 2015).

4.2 Režimová opatření

Režimová opatření jsou souborem organizačních postupů a pravidel pro vstup do objektu nebo na pořádanou akci a pravidel týkajících se pohybu uvnitř objektu. Cílem je omezit vstup neoprávněným osobám a zamezit vnášení potenciálně nebezpečných materiálů a věcí. Režimová opatření lze rozdělit na **vnější režimová opatření**, která se zabývají především zabezpečením vstupu a výstupu z chráněného prostoru – jedná se o vchody a východy, a na **vnitřní režimová opatření**, která se týkají hlavně omezení pohybu uvnitř prostoru např. omezení vstupu do určitých částí (Apeltauer, 2019; Kindl, 2007; Lukáš, 2015).

4.3 Systém technické ochrany

V souladu s výše uvedeným obrázkem je systém technické ochrany rozdělen do dvou skupin – na mechanické zábranné systémy a elektronické systémy (Apeltauer, 2019).

4.3.1 Mechanické zábranné systémy

Mechanické zábranné systémy vytváří páteř celého systému technického zabezpečení. Mezi mechanické prvky jsou řazeny různé zábrany proti neoprávněnému vstupu. Využívá se bezpečnostních dveří, které existují v mnoha certifikovaných třídách a snižují možnost násilného vstupu do objektu. Některé bezpečnostní dveře mohou odolat i střelbě nebo výbuchu. Bezpečnostní dveře se kombinují se systémem přístupu a docházky. Pro maximální účinnost bezpečnostních dveří je ideální dveře zapustit do stěn. Podobně jako dveře jsou na tom bezpečnostní okna, která však ztrácejí svou účinnost, pokud nejsou ukotvena v pevných stěnách. Bezpečnostní okna mohou také odolávat střelbě, výbuchu nebo házeným předmětům (Ivanka, 2014)

Dalším prvek pro zamezení vstupu do areálu objektu jsou ploty. Omezují možnosti vstupu do objektu a jsou ideální v kombinaci s kamerovými systémy a poplachovými a tísňovými systémy. Pro autorizované vstupy a východy z objektu se využijí turnikety, které by neměly být snadno překonatelné. Bezpečnostními prvky, které jsou určeny k ochraně proti nájezdu vozidel, jsou sloupky a betonové bloky. Je důležité využít správného materiálu, ukotvení a rozestupů (Kalvach, 2016).

Tyto systémy lze rozdělit do 4 základních okruhů:

- obvodová ochrana,
- plášťová ochrana,
- předmětová ochrana,
- speciální ochrana (Kalvach, 2016).

Obvodová ochrana

Obvodová ochrana zahrnuje nejširší pásmo a zajišťuje bezpečnost na daném území okolo chráněného prostoru. Obvodem lze chápat přírodní nebo umělé bariéry jako jsou vodní toky, ploty, zdi atd. (Ivanka, 2014).

Plášťová ochrana

Někdy také uváděna jako objektová ochrana, je ochrana zabráňující narušení vstupních jednotek objektu. Tato ochrana slouží k zabezpečení dveří, oken, balkonů, šachet apod. (Ivanka, 2014).

Předmětová ochrana

Předmětová ochrana se zabývá zabezpečením prostor nebo úschovných míst (například prostor pro úschovu dokumentů, peněz, utajovaných zařízení apod.) před narušením a neoprávněnou manipulací (Ivanka, 2014).

Speciální ochrana

Jedná se o chemickou ochranu předmětů. Do skupiny také patří ochrana označená jako „ostatní“, do které jsou zařazeny pečete, plomby atd. (Ivanka, 2014).

4.3.2 Elektronické systémy

Do této kategorie technické ochrany řadíme primárně elektrickou požární signalizaci (zkráceně EPS), poplachový a zabezpečovací tísňový systém (PZTS) a kamerový systém (zkráceně CCTV z angl. *Closed Circuit Television*). Do kategorie elektronických systému lze zahrnout řadu dalších prvků (Kalvach, 2016).

Velmi užitečným nástrojem při zvládnutí krizové situace je vnitřní rozhlas. Za pomoci rozhlasu je možné rychle a efektivně informovat osoby, které se nacházejí v zasaženém objektu.

Rentgen se využívá k odhalení zbraní, bomb a výbušnin při vstupní kontrole. Další možností kontroly jsou detektory kovů, které mohou být ruční a rámové. Ty se využívají ke kontrole osob a detekci kovových zbraní. Nevýhodou kovových detektorů je, že neodhalí nekovové zbraně a samostatné výbušniny.

Pro odhalování výbušnin se využívají tzv. sniffery, což jsou detektory výbušnin. Jedná se o novější a komplikovanější přístroje. Přístroje jsou jednoduché na použití, ale náročné na údržbu. Dokáží detekovat větší množství výbušnin oproti vycvičeným psům.

Pro evidenci vstupu a ztížení vstupu pro neautorizované osoby se využívá přístupových a docházkových systémů. Tento bezpečnostní prvek je vhodný proti běžné kriminalitě, ale není velmi účinný proti aktivním útočníkům. Další možností evidence vstupu jsou čtečky dokladů, které slouží k ověření pravosti vstupních dokladů.

Systémy šíření varování jsou dalším důležitým prvkem pro varování osob v dané lokalitě. Může se využít mobilních aplikací nebo SMS brán.

Osvětlení je také bezpečnostním prvkem, i když často podceňovaným. Využití fotočidel, na základě kterých dochází k rozsvícení světel při pohybu v objektu, může být pro útočníka odstrašujícím faktorem (Kalvach, 2016).

Poplachový a zabezpečovací tísňový systém

Dříve se označoval jako elektronický zabezpečovací systém (zkráceně EZS). Jedná se o systém detektorů, čidel a nástražných prvků, které monitorují zabezpečený prostor. Při narušení prostředí nebo aktivováním prvku dojde k odeslání informace do centrální jednotky neboli ústředny. Tyto ústředny následně vyhodnocují informaci a reagují na základě definovaných pravidel. Jedná se například o zapnutí sirén, majáků atd. Další možností je předání informace majiteli objektu nebo Dohledovému a poplachovému přijímacímu centru (DPPC). Toto centrum má možnost poslat na místo určení výjezdovou skupinu, a zabránit pachateli v útoku nebo odcizení majetku. PZTS mimo výše uvedené také může vyhodnocovat měřitelné veličiny jako je teplota, únik plynu atd. (Poplachové zabezpečovací a tísňové systémy, 2015).

Ústředny poplachových a zabezpečovacích tísňových systémů lze rozdělit do 4 skupin:

- ústředny smyčkové,
- ústředny s přímou adresací čidel,
- ústředny smíšeného typu,
- ústředny s bezdrátovým přenosem poplachového signálu od čidel (Poplachové zabezpečovací a tísňové systémy, 2015).

PZTS pracují v několika režimech. Režimem „vypnuto“ neboli „*disarm*“ je uveden systém do stavu, že nehlídá a ignoruje narušení detektorů. V tomto režimu je možné se volně pohybovat po objektu. Opakem tohoto režimu je režim „zapnuto“ anglicky „*arm*“. Systém je nastaven na hlídání a na narušení detektoru je systémem reagováno dle definovaných pravidel. Dalším režimem, ve kterém je systém schopen fungovat, je režim zapnuté plášťové ochrany tzv. „*stay*“. V tomto režimu jsou detektory rozděleny do dvou skupin a hlídají vnější parametr, zatímco je umožněn pohyb uvnitř prostor pro hlídání ostrahou objektu. Posledním režimem je funkce podsystemu „*area*“, která pracuje na principu rozdělení objektu do dvou skupin. Jedna část je monitorována detektory a v daném místě je pohyb zakázán a druhá část systému je otevřena a detektory nereagují. Tyto části je možné operativně zapínat a vypínat (Poplachové zabezpečovací a tísňové systémy, 2015).

Jednotlivé snímače lze dělit do různých kategorií. Toho se využívá při volení správného čidla pro chráněnou oblast. Dělení prvku je následující:

- prvky plášťové ochrany,
- prvky prostorové ochrany,
- prvky osobní ochrany,
- prvky perimetrické ochrany,
- prvky předmětové ochrany,
- prvky speciální ochrany (Poplachové zabezpečovací a tísňové systémy, 2015).

Kamerový systém

Kamerový systém je uzavřený okruh skládající se z jedné nebo více kamer, přenosového zařízení a zařízení pro zobrazení a záznam. Do kamerového systému je omezený přístup pouze pro autorizované osoby. Využití CCTV nachází uplatnění ve vnějších i vnitřních prostorách k monitorování pohybu osob a pro ochranu majetku v chráněné oblasti. Kamerové systémy fungují v reálném čase a je možné je ihned vyhodnotit, stejně tak nabízejí funkci záznamu pro následnou archivaci, opětovné zhlédnutí apod. Kamerový systém je možno rozdělit na následující prvky:

- kameru – základní část celého CCTV systému,
- přenosový systém – přenosová cesta od kamery k záznamovému nebo zobrazovacímu zařízení, přenosová cesta může být realizována pomocí kabelu (optické, koaxiální atd.) nebo bezdrátově (nejčastěji 2,4 nebo 5GHz),
- záznamové zařízení – dříve využíváno analogového záznamu, ale v dnešní době je nejčastěji využíváno digitálního záznamu, který umožňuje zaznamenat mnohem delší nahrávky,
- zobrazovací zařízení s využitím moderních monitorů,
- ostatní zařízení – mezi další doplňky je možné zařadit kryty, dálková ovládaní kamer a některé další (Pončík, 2010).

Elektrická požární signalizace

Dalším systémem elektronického charakteru je EPS, která slouží k včasné detekci požáru. Systém EPS dokáže rozeznat požár v ranném stádiu a při vzniku informovat určené osoby

a orgány jako je HZS. EPS kontaktuje přímo osoby, ale také umožňuje vyhlášení poplachu a aktivaci evakuačního systému. Celý systém se skládá z ústředny pro vyhodnocení, hlásičů, koncových zařízení a zařízení ovládajících. Podle použitého systému je možné vyhodnotit nebezpečí požáru pro objekt, ale není jasně specifikované, ve kterých místech k tomu došlo. Druhou variantou je individuální adresace, která udává stav daného hlásiče, což vede k přesnějšímu určení místa vzniklého požáru. Koncová detekční zařízení fungují na různých principech, například na principu ionizačním nebo fotoelektrickém. Požární hlásiče se dělí:

- tlačítkové – označeny červenou barvou a umístěny tak, aby nedošlo k samovolné aktivaci, aktivace hlásiče je provedena osobou,
- hlásiče automatické – fungují samy na základě přijatých údajů z prostředí a na základě přijatých informací je možné je rozdělit dále na hlásiče:
 - teplotní,
 - ionizující,
 - optické,
 - odporové,
 - kouřové,
 - tlakové,
 - kombinované využívající více principů.

Požární hlásiče podléhají normám a musí splňovat přesně definované parametry (Hladík, 2011).

5 **NORMATIVNÍ PRÁVNÍ AKTY, STRATEGICKÉ, KONCEPČNÍ A METODICKÉ DOKUMENTY V OBLASTI OCHRANY MĚKKÝCH CÍLŮ**

V oblasti ochrany měkkých cílů neexistuje žádný normativní právní akt, který by tuto oblast komplexně upravoval. Vzhledem k velkému množství měkkých cílů a jejich proměnlivosti (o měkký cíl se jedná pouze někdy např. pořádání akce) by bylo velmi náročné přijít s právním aktem, který by zcela přesně definoval práva a povinnosti pro jejich ochranu. Z historického hlediska je doloženo, že některé cíle jsou ohroženy více než jiné. Specifikovat práva a povinnosti jen ve vztahu k těmto objektům by opět bylo náročné a těžce definovatelné, zejména z důvodů potřeby jejich jednoznačné identifikace. Proto je politika v oblasti ochrany měkkých cílů na bázi dobrovolnosti a je snahou měkké cíle pouze motivovat ke zvyšování jejich odolnosti.

Mezi základní strategické dokumenty v oblasti bezpečnosti patří **Bezpečnostní strategie ČR 2015**, která se zabývá bezpečnostním prostředím a definuje hrozby v našem prostoru a okolí. Dále se věnuje východiskům bezpečnostní politiky ČR a strategii prosazování bezpečnostních zájmu ČR (Bezpečnostní strategie České republiky, 2015).

Strategie České republiky pro boj proti terorismu od roku 2013 je dalším důležitým strategickým dokumentem. Zaměřuje se na problematiku terorismu a v 5 bodech objasňuje základní principy boje proti terorismu. Oblasti uvedené v této strategii jsou následující:

- zlepšení komunikace a spolupráce mezi subjekty zapojenými do boje proti terorismu a zkvalitňování podmínek pro výkon jejich činnosti,
- ochrana obyvatelstva, kritické infrastruktury a jiných cílů, potenciálně zranitelných teroristickým útokem,
- bezpečnostní výzkum, vzdělávání a informování veřejnosti ve vztahu ke konkrétním aspektům boje proti terorismu,
- prevence radikalizace ve společnosti a boj proti rekrutování do teroristických struktur,
- legislativní a mezinárodně-smluvní otázky (Strategie České republiky pro boj proti terorismu, 2013).

V oblasti ochrany měkkých cílů se nejvíce angažuje Ministerstvo vnitra, které přineslo několik strategických dokumentů. Hlavním dokumentem pro tuto oblast je **Koncepce ochrany měkkých cílů pro roky 2017–2020**. Mezi další dokumenty, které mají převážně povahu metodického návodu, se řadí:

- **Základy ochrany měkkých cílů – metodika,**
- **Brožura – 10 principů zodolnění měkkého cíle,**
- **Bezpečnostní standardy pro pořadatele sportovních, kulturních a společenských akcí,**
- **Vyhodnocení ohroženosti měkkého cíle – metodika,**
- **Bezpečnostní plán měkkého cíle.**

Výše uvedené dokumenty napomáhají měkkým cílům se připravit na bezpečnostní hrozby.

Metodice ochrany měkkých cílů je věnována samostatná kapitola, ve které jsou probrána doporučení pro zvýšení bezpečnosti měkkého cíle.

V brožuře 10 principů zodolnění měkkého cíle jsou ve zkratce popsány heslovitě jednotlivé body, které by měl měkký cíl uskutečnit pro lepší ochranu. Těmito principy se rozsáhleji zabývá právě Metodika ochrany měkkých cílů (10 principů zodolnění měkkého cíle, nedatováno).

Dalším dokumentem, který MV vytvořilo, jsou Bezpečnostní standardy pro pořadatele sportovních, kulturních a společenských akcí. Zde jsou vymezena práva a povinnosti pořadatelů a jednotlivé odstavce se odkazují na normativní právní akty jako jsou občanský zákoník, zákon o Policii ČR, trestní zákoník a další. V druhé polovině tohoto dokumentu jsou základní bezpečnostní doporučení pro pořadatele (Centrum proti terorismu a hybridním hrozbám, 2017).

Metodika – Vyhodnocení ohroženosti měkkého cíle se detailněji zabývá analýzou rizik MC. Jsou zde uvedeny zdroje hrozeb a způsoby útoku pro jednotlivé hrozby. Metodika se zabývá určením pravděpodobnosti daného útoku, výskytu, složitostí útoku a dostupností prostředků. Dále řeší dopad na životy a zdraví, majetek, fungování společenství a finanční dopad. Všechny faktory pak vyhodnocuje dohromady jako celkovou míru ohroženosti. Jedná se samozřejmě o metodiku, a proto musí každý MC vynaložit čas a prostředky pro zpracování vlastní analýzy (Kalvach a Vangeli, 2018).

Poslední z výše zmíněných dokumentů je Bezpečnostní plán měkkého cíle, který slouží pro osoby odpovědné za bezpečnost MC. Informace poskytované touto příručkou slouží jako pomůcka ke zpracování praktického bezpečnostního plánu. Tvorbě bezpečnostního plánu musí předcházet zpracování analýzy hrozeb, aby MC věděl, na co je nutno se připravit a jaká opatření a postupy zahrnout do plánu bezpečnosti (Bezpečnostní plán měkkého cíle, 2019).

6 METODIKA OCHRANY MĚKKÝCH CÍLŮ

Tato kapitola se zabývá metodikou MV „Základy ochrany měkkých cílů – metodika“, která byla vydaná roku 2016. Metodika je rozdělena do několika kapitol, ve kterých lze najít obecné informace o měkkých cílech – rozdělení, ohrožení, principy zabezpečení a bezpečnostní prvky. Zmíněné tematické okruhy byly podrobněji popsány již v předchozích kapitolách diplomové práce. Proto se tato kapitola bude zabývat pouze zbývajícími body dané metodiky. Bude řešena následující problematika v souladu s metodikou:

- bezpečnostní diagnostika měkkého cíle,
- deset principiálních doporučení pro zodolnění měkkých cílů,
- doporučený postup,
- metoda detekce podezřelého chování.

Tato část metodiky má za úkol pomoci měkkým cílům zvýšit ochranu daného objektu (Kalvach, 2016).

6.1 Bezpečnostní diagnostika měkkého cíle

Měkkých cílů je celá řada a nelze navrhnout jedno univerzální řešení pro zabezpečení daného cíle, a proto je nutno na každý objekt nebo akci nahlížet individuálně. Zásadní vliv na bezpečnost má atraktivita a jeho zabezpečení. Pro vyhodnocení měkkého cíle je potřeba uvažovat o následujících faktorech.

Otevřenost pro veřejnost je prvním z faktorů. V rámci toho se hodnotí, zda se jedná o akci nebo objekt a v jaké míře je pro veřejnost dostupný. Čím je akce větší, tím roste i atraktivita cíle. Stejně tak, pokud se jedná o velké akce, kde je problematická kontrola vstupu nebo je přístup zcela volný, bez jakékoliv kontroly (Kalvach, 2016).

Dalším faktorem je **bezpečnostní personál** měkkého cíle. Pokud se na akci nebo v objektu pohybují pracovníci bezpečnostního personálu, tak dochází k poklesu atraktivity pro útočníka, protože představují překážku k dosažení jejich cíle.

Nejen účast bezpečnostního personálu, ale také **množství a koncentrace osob** nacházejících se v místě měkkého cíle, má značný vliv na atraktivitu pro útočníka. Uvádí se, že nad určité množství osob se atraktivita nadále nezvyšuje (Kalvach, 2016).

Faktorem, který výrazně odstrašuje útočníka, je **přítomnost policie**. U měkkého cíle je policie nasazena pouze krátkodobě za účelem udržení veřejného pořádku apod. (Kalvach, 2016).

Především pro teroristy je velmi atraktivní měkký cíl s **přítomností médií**, zejména pokud se jedná o významné akce s živým přenosem (Kalvach, 2016).

Dalším významným znakem zvyšujícím atraktivitu pro teroristy a jiné další skupiny je **symboličnost** cíle. Častým zástupcem tohoto faktoru jsou cíle s náboženskou symbolikou nebo symboliku, která se váže k rase (Kalvach, 2016).

Další faktory důležité pro diagnostiku bezpečnosti měkkého cíle se vážou k samotné ochraně měkkého cíle. Jedním z nich je **organizační struktura**, která nemusí být pro útočníka patrná, ale má velký význam při ochraně měkkého cíle. Jedná se o možnost realizovat bezpečnostní politiku, bezpečnostní plány a realizovat opatření (Kalvach, 2016).

Velmi důležitým faktorem, jak již bylo zmíněno dříve, jsou **zdroje a prostředky na bezpečnost**. S většími zdroji je možné více investovat do bezpečnosti a posílit celkové zabezpečení měkkého cíle. Je doporučeno zvolit odpovědnou osobu do funkce bezpečnostního manažera, který povede oblast bezpečnosti v organizační struktuře měkkého cíle (Kalvach, 2016).

Posledním faktorem zmiňovaným metodikou ochrany měkkého cíle je **schopnost identifikace vlastních rizikových situací**. Tento faktor se zabývá schopností subjektu vyhodnocovat bezpečnostní hrozby a určit, na které oblasti se zaměřit při posilování odolnosti subjektu (Kalvach, 2016).

Výše zmíněné body jsou jednotlivé faktory, které si může každý měkký cíl zhodnotit a na jejich základě stanovit, na co je vhodné se zaměřit a jaké kroky podniknout pro posílení bezpečnosti (Kalvach, 2016).

6.2 Doporučení pro posílení odolnosti měkkých cílů

Tato kapitola je věnována deseti doporučením pro zodolnění měkkých cílů podle metodiky ochrany a je spojena s následující kapitolou koncepce, ve které je uveden doporučený postup pro jednotlivé body a konkrétní MC (Kalvach, 2016).

Bezpečnostní specifika

Na začátku celého procesu je nutno zjistit, co je třeba chránit. Nejsnadnější pomůckou je odpovědět si na následující otázky: „Koho a co chránit?“, „Před kým chránit?“, „Kdy je potřeba subjekt chránit nejvíce?“ Toto je jen náznak toho, co může dopomoci při prvotním zjišťování hrozeb a ujasnění si problematických oblastí. Stejně tak je vhodné zaměřit se na oblasti, které fungují a dohlédnout na to, že to tak zůstane. Počet návštěvníků se mění v čase. Rozdíl lze zaznamenat během dne, ale také během roku, podle sezóny nebo probíhajících veřejných akcí. I tyto faktory je nutné zohlednit. Jako efektivní se nabízí vypracování jednoduché analýzy. Pokud jsou známy tyto základní věci, je třeba také určit personální a finanční možnosti pro zvýšení bezpečnosti (Kalvach, 2016).

Bezpečnostní rozvoj

Zde je důležitá metodika, která umožní přesně stanovit, jaká opatření se nastaví a pro jaký incident. Vzhledem k omezeným zdrojům není možné realizovat veškerá opatření, proto je potřeba se zaměřit na opatření pro konkrétní incidenty v konkrétní fázi. Aby to bylo možné, je nutno zpracovat bezpečnostní analýzu, která bude obsahovat možné hrozby, posouzení pravděpodobnosti a jednotlivé dopady. Až na základě analýzy lze vybrat ideální opatření. Pro realizaci opatření vyhotovit plán realizace, který bude určovat termíny pro jednotlivá opatření. Vhodné je určit pověřenou osobu. Předpokládá se, že měkké cíle nemají bezpečnostního manažera, ale je vhodné určit osobu, která se bude starat o bezpečnostní agendu (Kalvach, 2016).

Neodborný personál

Málokterý měkký cíl si může dovolit vlastní bezpečnostní pracovníky. Mnohdy bezpečnostní pracovníci mají náležitě znalosti a vědí postupy, ale chybí jim znalost prostředí, obzvlášť jedná-li se o jednorázové zabezpečení například při pořádání akce. Právě proto je vhodné do procesu bezpečnosti zahrnout i neodborný personál. Tito lidé se v prostorách měkkého cíle vyskytují pravidelně a mohou dopomoci ke zvýšení bezpečnosti. Je vhodné neodborný personál vyškolit v oblasti rizik pro daný měkký cíl, naučit, jak identifikovat podezřelé objekty, osoby atd. Jsou to právě stálí pracovníci, kteří si většinou všimnou změn v jejich prostředí. Proto by měli být proškoleni o postupech v případě mimořádných událostí. V rámci školení by měli být seznámeni s tím, jak se správně zachovat, koho kontaktovat v případě nouze, jak se správně evakuovat nebo kam se ukrýt. Vzhledem k velkému množství možných situací je třeba naučit personál,

jak reagovat v případech, které by mohly nastat. Příkladem je pravidlo „USB“, kterého je využito při ozbrojených konfliktech. Rozklíčování zkratky jsou 3 jednoduchá pravidla, a to – utíkej, schovej se, bojuj. Uvedené pořadí je doporučeno zachovat. Pokud je možnost utéct a předat informaci příslušným orgánům, je vhodné se tak zachovat. Pokud není možnost útěku, tak se doporučuje schovat se, zamknout dveře, lehnout si za překážku v místnosti. V případě, že ani jednu z možností nelze provést, tak v krajním případě musí člověk bojovat. V takto stresových situacích je nejtěžší se rychle rozhodovat. Neodborný personál dopomáhá také při zmírňování dopadu po incidentu, a to poskytnutím první pomoci, evakuací, evidencí zraněných. Jejich znalost prostředí lze využít při navigování složek IZS po objektu (Kalvach, 2016; Utíkej, schovej se, bojuj!, 2017).

Standardizace postupů

Pokud nejsou zpracovány postupy pro jednotlivé možné incidenty, může se stát, že i drobný incident bude problematické řešit. Doporučuje se vypracovat postupy pro situace, které pomohou personálu se správně a rychle zachovat. Postupy se mohou zabývat problematikou vstupu osob nebo vozidel do objektu a jejich kontrolou, reakcí na nalezené neznámé předměty, reakcí na verbální nebo fyzický konflikt, evakuací nebo uzavřením objektu atd. Jednotlivé postupy je vhodné přizpůsobit danému měkkému cíli podle jeho potřeb a potenciálních hrozeb (Kalvach, 2016).

Koordinační plány pro vedení

Jedná se o další plán, který by měl obsahovat prioritní úlohy po každou fázi mimořádné situace a určit odpovědné osoby pro jednotlivé úkoly. Cílem koordinačního plánu je usnadnit rozhodování ve stresových situacích a zabránit případným zmatkům a nejasnostem. Tento plán stanovuje také členy štábu – především z vedení organizace. Pro jednotlivé členy jsou uvedeny potřebné informace jako:

- za co je člen štábu zodpovědný,
- kam se musí člen dostavit, kde bude štáb zasedat,
- kdo bude řešit další ohrožené aktivity organizace,
- kdo komunikuje s médii nebo příbuznými.

Výše zmíněné je pouze malá část z množství aktivit. Jednotlivé úkoly je třeba přizpůsobit konkrétnímu incidentu. Úkoly se doporučuje rozdělit do jednotlivých fází, které na sebe chronologicky navazují. Příkladem je obrázek č. 2 (Kalvach, 2016).

ČASOVÁ PRIORITIZACE ÚKOLŮ				
	FÁZE 1	FÁZE 2	FÁZE 3	FÁZE 4
ČAS	0-15min	15min – 3hod	3 – 6hod	Dále
PRIORITY	<ol style="list-style-type: none"> 1. Reakce v místě incidentu 2. Informování IZS 3. První pomoc 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Koordinace se složkami IZS na místě 2. Ochrana ostatních aktivit 3. Zahájení řízení podle koordinačního plánu 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Stabilizace činnosti KŠ (logistika, zázemí) 2. Stav zraněných 3. Aktualizace informací o situaci 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Co zítra? 2. Obnova týmu KŠ 3. Širší interní komunikace
ÚKOLY	<ul style="list-style-type: none"> - Izolování incidentu a prevence dalšího šíření - Pomoc zasaženým na místě - Aktivace štábu 	<ul style="list-style-type: none"> - Kooperace s IZS - Zjišťování informací o situaci - Info dovnitř organizace (interní) - Zabezpečení pozdějších a vzdálenějších aktivit 	<ul style="list-style-type: none"> - Pravidelné briefy štábu - Info externí i interní je přesnější a po více kanálech 	<ul style="list-style-type: none"> - Psychologická podpora - Střídání členů KŠ

Obrázek 2 – Rozdělení úkolů dle fáze [Zdroj: Kalvach, 2016]

Metodika ochrany měkkého cíle doporučuje postup pro přípravu plánu v následujících krocích:

- definovat koordinační štáb a jeho centra,
- definovat fáze incidentu a priority managementu,
- definovat úkoly pro jednotlivé členy v jednotlivých fázích,
- ověřit funkčnost pomoci nácviku (Kalvach, 2016).

Zvýšení bezpečnostního povědomí

Pro zvýšení bezpečnostního povědomí se doporučují pravidelná školení pracovníků, v rámci kterých jsou seznámeni s hrozbami a základními bezpečnostními postupy. Školení je vhodné provádět pravidelně, neboť bezpečnostní situace, ale také personál, se může měnit.

Dále napomáhá evidovat konfliktní a podezřelé situace, závady v bezpečnosti apod. Na základě toho si vypracovat statistiky o těchto událostech, i když se mohou zdát jako zanedbatelné (Kalvach, 2016).

Spolupráce s Integrovaným záchranným systémem

Spolupráce se složkami IZS výrazně zvyšuje bezpečnost měkkého cíle. IZS mohou napomoci při přípravě plánů, poskytnout zhodnocení objektu nebo se zapojit do příprav pořádaných akcí. Policie ČR konzultuje i nastavená opatření pro incidenty. Měkký cíl

by měl poskytnout plány budov a další potřebné informace, které lze využít IZS při poskytování pomoci v daném místě (Kalvach, 2016).

Kontrola vstupu

Kontroly vstupu jsou častým bezpečnostním opatřením, ale často nejsou příliš důsledné, a tím ztrácí na svojí funkci. Samozřejmě není možná realizace kontroly vstupu u každého měkkého cíle, ale záleží na typu měkkého cíle a jeho otevřenosti a přístupnosti pro veřejnost. Toto opatření se stává funkčním pouze tehdy, pokud je zabezpečený celý perimetr vstupu do objektu a kontrola vstupu je důsledná. Důležitým prvkem je vyškolená obsluha, protože rentgeny a bezpečnostní rámy nedokáží odhalit veškeré zbraně a hlavně záměr (Kalvach, 2016).

Vzájemná spolupráce a přilehlá lokalita

Posledním bodem metodiky pro posílení bezpečnosti je vzájemná spolupráce mezi dalšími měkkými cíli. Útoky mohou být často koordinované na vícero cílů. Také je nutno brát ohled na okolí objektu, protože útočníci mnohdy nemusí vstoupit do objektu, ale mohou zaútočit před ním (Kalvach, 2016).

6.3 Detekce podezřelého chování

Tato metoda se řadí k proaktivním bezpečnostním prvkům. Principem je snaha identifikovat útočníka a předcházet jeho útoku nebo zkomplikovat jeho provedení. Metoda podezřelého chování se zaměřuje na hledání podezřelých znaků a aktivit (vzhled, chování, dokumentace apod.) v chráněném prostoru. Tato metoda je snadnější pro lidi, kteří prostředí znají velmi dobře. Jednotlivé znaky, které se odlišují od normálního, nelze obecně specifikovat. A je nutné proto definovat pro každý typ měkkého cíle, co je „normální“ prostředí. Pro dané zhodnocení prostředí se využívá kontextuální analýzy. Další prováděnou analýzou, která pomáhá odhalit útočníky, je analýza chování útočníků za pomoci modelování různých situací. Cílem je popsat jednotlivé kroky, které musí útočník uskutečnit, aby dosáhl požadovaného výsledku – například vnést výbušné zařízení do objektu, sběr informací o cíli dlouhodobým pozorováním, získat plány budovy atd. Normální chování se stanovuje pro jednotlivé skupiny jako například žáci, důchodci, úklidové firmy a spoustu dalších skupin. Pro každou skupinu lidí jsou typické různé prvky chování, doba výskytu, jaké věci s sebou nosí, které vstupy a výstupy primárně využívají. Stejně tak se jednotlivé chování určuje pro fáze útoku (před útokem, během útoku

a po útoku). K odhalení podezřelého chování nejsou potřeba pouze bezpečnostní pracovníci, ale také se vyplatí proškolit i neodborný personál, který zná rutinní záležitosti mnohem lépe (Kalvach, 2016).

Samotná detekce podezřelého chování je pouze prvním krokem, který je nutno udělat. Pokud je odhaleno podezřelé chování, je také potřeba podle toho jednat, jinak by tento proces neměl žádný vliv na bezpečnost. Reakce na podezřelé chování se liší podle fáze útoku a taky podle možnosti bezpečnostního systému daného měkkého cíle. Přestože se reakce může lišit v různých případech, obecně lze stanovit následující postup – detekce podezřelého chování – ověření podezřelých znaků – obranné reakce. Po odhalení podezřelého chování se podezřelá osoba kontaktuje za účelem potvrzení nebo vyvrácení podezřelých znaků. Některé měkké cíle navštěvují velké počty lidí a mnohé podezřelé chování nemusí nutně indikovat teroristu nebo útočníka, ale je nutné se na dané chování zaměřit a ověřit danou osobu (Kalvach, 2016).

Metodika ochrany měkkých cílů přináší do problematiky základní informace o měkkých cílech, ale především doporučený postup, který napomůže ke zvýšení bezpečnosti. Metodika také obsahuje přílohy se vzorovými situacemi a doporučení, jak v daných případech reagovat např. nález podezřelého předmětu či auta nebo také reakce na výhrůžný telefonát (Kalvach, 2016).

II. PRAKTICKÁ ČÁST

7 ANALYTICKO-EMPIRICKÁ ČÁST

Praktická část diplomové práce je rozdělena na dva celky – analyticko-empirickou část a aplikační část. V této části diplomové práce je popis vybraného objektu – charakteristika, zhodnocení stávajících bezpečnostních opatření a provedení analýzy ohroženosti podle metodiky MV – „vyhodnocení ohroženosti měkkého cíle“.

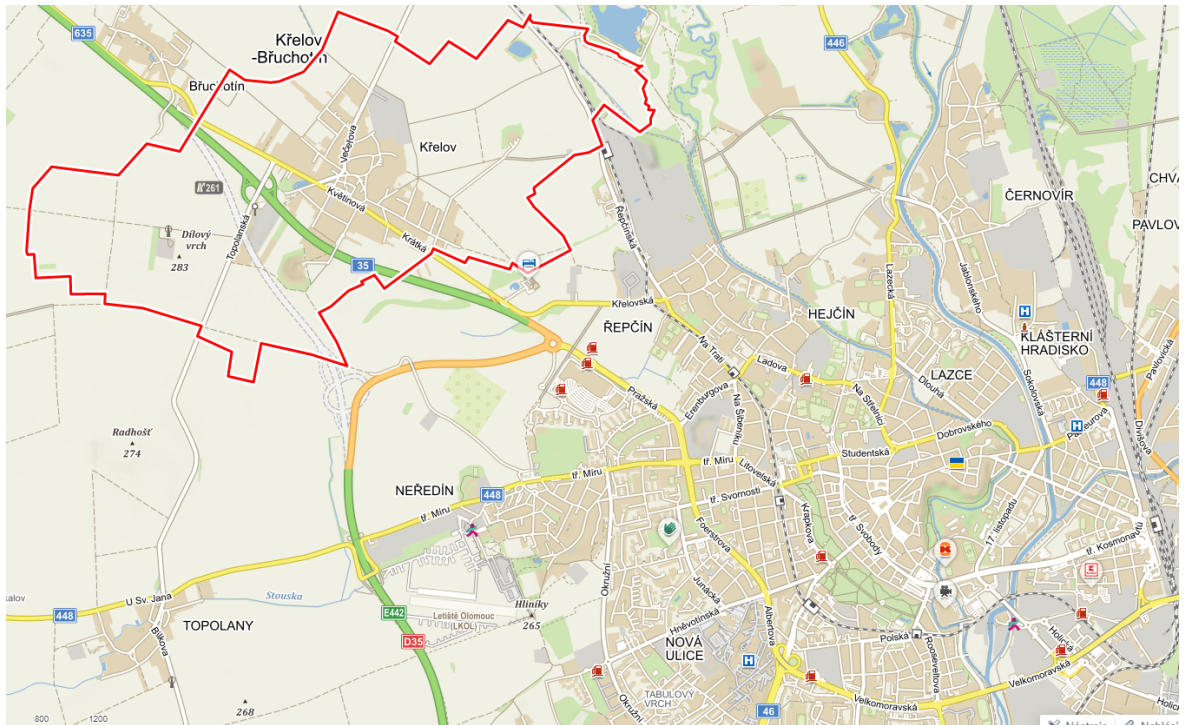
7.1 Fort Křelov XVII.

Předmětem praktického posouzení z hlediska zajištění bezpečnosti je objekt nazvaný „**Fort Křelov XVII.**“ (dále jen fort nebo pevnost). Jedná se o památkově chráněný objekt předsunutého opevnění - fortu, který leží v obci Křelov-Břuchotín, asi 5 km severozápadně od centra Olomouce. Fotografie pevnosti je na obrázku č. 3

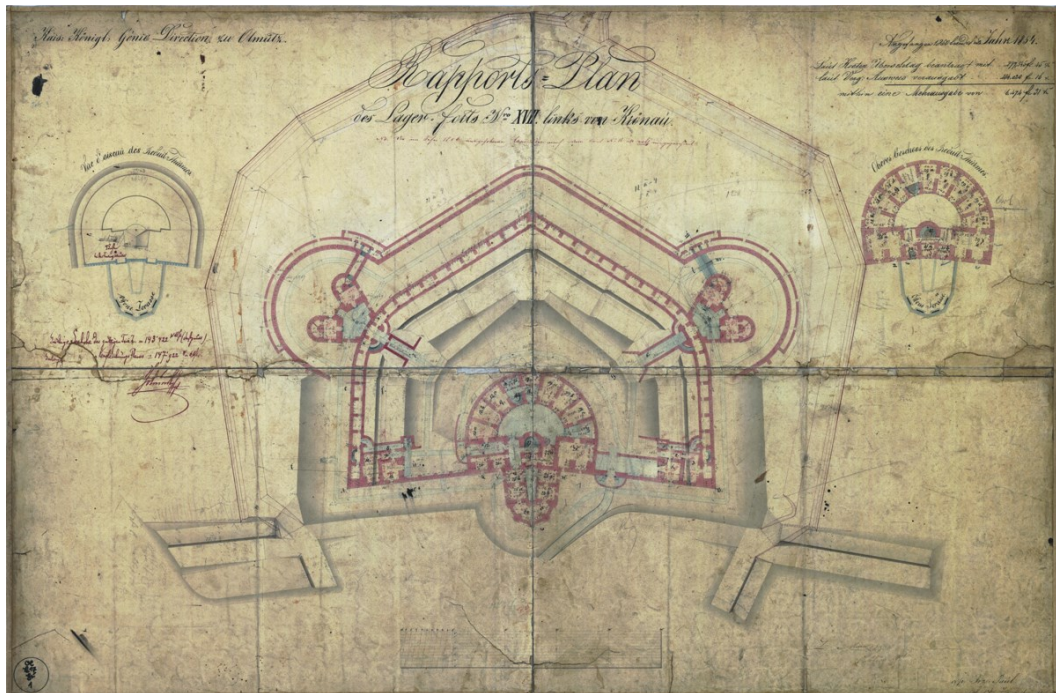
Obrázek 3 – Fort Křelov XVII. [Zdroj: Fort Křelov XVII., nedatováno]

Z hlediska geografické polohy se pevnost nachází na souřadnicích 49°36'32.078"N, 17°11'36.745"E. Lokalizace pevnosti je znázorněna na obrázku č. 4.

Obrázek 4 – Lokalizace vybraného měkkého cíle [Zdroj: Mapy.cz, © 1996–2022]

Areál je nemovitou kulturní památkou evidovanou v Ústředním seznamu kulturních památek pod evidenčním číslem 28993/8–1724 a je památkově chráněn od 3.5.1958. V době svého vzniku sloužil jako vojenský objekt tvořící součást opevnění města Olomouce. Jedná se o pevnostní architekturu (viz obrázek č. 5) postavenou jako součást předsunutého opevnění mezi lety 1850-54 dle projektu inženýra Juliuse von Wurmba. Permanentní fort Křelov XVII. je významnou památkou vojenského stavitelství, spadající svou koncepcí do polygonálního systému opevňování (Národní památkový ústav, 2015).

Obrázek 5 – Historická dokumentace fortu [Zdroj: Fort Křelov XVII., nedatováno]

Dle evidence katastru nemovitostí leží areál, který je od začátku 90. let 20. století ve vlastnictví fyzických osob, na pozemcích p.č. 809/1 a 809/2 v katastrálním území Křelov, což je dokladováno na obrázku č. 6 (Nahlížení do katastru nemovitostí, © 2004–2022).

Obrázek 6 – Zobrazení měkkého cíle na podkladu katastrální a ortofoto mapy [Zdroj: Nahlížení do katastru nemovitostí, © 2004–2022]

Celý areál fortu představuje rozlohu cca 60 tisíc m². V současné době je využíván jako volnočasové centrum poznání a zábavy (viz obrázek č. 7), založené na kulturních, vzdělávacích a sportovních aktivitách:

- **muzeum** Olomoucké pevnosti a muzeum „C a K kinematografu“,
- **restaurace Citadela** s kapacitou 130 hostů,
- **nádvoří** s kapacitou až 200 hostů,
- **výtvarné a řemeslné ateliéry** – knihtiskařský, tkalcovský a kovářský,
- **2 sály** v horní části reduitu **pro pořádání akcí**, každý s kapacitou cca 80 míst např. pro divadlo, koncerty, firemní akce apod.,
- **vnitřní střelnice**,
- **venkovní sportovní střelnice**, která je využívána jak zájemci o nácvik obranné střelby, tak jednotlivými kluby a spolky včetně Policie ČR a Bezpečnostní informační službou (BIS).

Střelnice má 5 palebných postavení pro střelbu na vzdálenosti od 25 do 50 metrů. Je zde možno používat jak zbraně krátké, tak i dlouhé kulové, včetně předovek na černý prach a jiných historických zbraní. Umožňuje i aktivní pohyb při střelbě (Fort Křelov XVII., nedatováno).

Obrázek 7 – Propagační materiál fortu [Zdroj: Fort č. 17 – Křelov, © 2002-2022]

Fort je **celoročně přístupný** v rozsahu restaurace, jedná se o jeden z nejnavštěvovanějších fortů a je zde možné objednat i velké oslavy, svatby, rauty, školení apod. Zbývající část pevnosti je využívána sezónně a na základě předchozí domluvy.

Otevírací doba **muzea**: pravidelně sobota, neděle – 11:00 až 18:00; individuální prohlídky po dohodě i v jiných dnech. Prohlídky začínají každou celou hodinu (poslední začíná v 18:00 hodin), délka komentované prohlídky je cca 30 minut, s prohlídkou kasemat cca 40 minut.

Otevírací doba **restaurace**: - pondělí až pátek - 12:00 až 21:00, sobota a neděle - 11:00 až 21:00

Provozní doba **venkovní střelnice**: - dle objednání denně s výjimkou neděle

Fort je dostupný:

- **automobilovou dopravou** z Olomouce směr Mohelnice. Zhruba 300 m za kruhovým objezdem za Globusem je odbočka z dálnice D 35 na silnici II/635 vedoucí do místní části Křelov, která je součástí obce Křelov-Břuchotín. Obecně lze z dálnice D 35 sjet exitem 261 do obce a pokračovat po silnici II/635 do místní části Křelov. Cca v polovině obce je ukazatel Fort XVII., což představuje odbočení na místní komunikaci, která vede mostem nad dálnicí přímo k pevnosti – viz trasa A na následujícím obrázku č. 8. Další možnost přístupu představuje odbočení z ulice Topolanská východním směrem po zpevněné komunikaci kolem zahrádkářské osady – viz trasa C dle obrázku č. 8. Parkovat lze na louce před plotem pevnosti.
- **veřejnou hromadnou dopravou**, pravidelnými linkami z Olomouce – směr Litovel. Pevnost je dostupná ze zastávky Křelov-Břuchotín, Křelov, náves. Dále pěší trasou A dle obrázku č. 8.
- **pěší a cyklistickou dopravou** ze směru od Olomouce. Trasa vede od parkoviště u krematoria v Neředíně severozápadním směrem po asfaltové cestě, kříží most nad dálnicí a dále pokračuje polní cestou až k pevnosti – viz trasa B dle obrázku č. 8.

Obrázek 8 – Dostupnost měkkého cíle [Zdroj: upraveno dle Mapy.cz, © 1996–2022]

7.1.1 Bezpečnostní prostředí okolí fortu

Fort leží jižně od kompaktní zástavby obce a je od ní oddělen dálnicí D 35. Kolem jsou zemědělsky obhospodařované zemědělské pozemky. Nejbližší zástavbu představují chatky v zahrádkářské osadě ležící severně od pevnosti. Pevnost je oplocena, ale část pozemků pevnosti leží vně oplocení. Jedná se o nevyužívaný pás zeleně, který je snadno přístupný. Tato část není sledována ani monitorována.

Hlavní přístup pro vozidla složek IZS je po komunikaci vedoucí ulicí Zahradní s přímým nájezdem na obslužnou komunikaci, která překonává dálnici mostem a pokračuje kolem zahrádkářské osady k fortu. Kolizní místo na uvedené trase představuje nájezd na část komunikace vedoucí na most, kde dochází k pravidelnému parkování vozidel vlastníků přilehlých nemovitostí včetně autobusu, a v důsledku toho k zúžení průjezdního profilu komunikace – viz obrázek č. 9.

Obrázek 9 – Letecký snímek příjezdové cesty [Zdroj: upraveno dle Mapy.cz, © 1996–2022]

7.1.2 Prostředí pevnosti

Zvolený měkký cíl, kterým je historický objekt předsunutého opevnění, má z hlediska konstrukčního a stavebního specifické znaky, čemuž je přizpůsobeno i současné využití.

Použitá názvosloví a způsob využití je zřejmý z obrázku č. 10 a z dalšího popisu analytické části.

Obrázek 10 – Popis a současné využití fortu [Zdroj: upraveno dle Nahlížení do katastru nemovitostí, © 2004–2022]

Samotný objekt pevnosti má vnější oplocení – jedná se o pletivový plot s betonovými sloupky sahající do výšky 2 metrů. Plot je zabezpečen ostnatým drátem v horní části ve čtyřech řadách, jak je zobrazeno na obrázku č. 11. Vstupem do tohoto pásma se člověk dostane na plochu o šířce cca 30 metrů s neudržovanou zelení, která obklopuje pevnost ze severní, západní a jižní strany. Směrem ke středu pevnosti následuje strmý svah (součást vnějšího valu), na kterém jsou umístěny jedny schody ve špatném technickém stavu. Mezi valem a zdí střelecké galerie se nachází střelnice podél jihozápadní strany. Střelnice je celoročně využívaná. Počet osob v prostorách střelnice je nízký. Na konci střelnice je starý plechový hangár, kde jsou uskladněny věci. Z bezpečnostního hlediska by se mohlo jevit pouze uskladněné dřevo jako jediný hořlavý materiál. Za hangárem jsou dvojité kovové dveře vedoucí do kasemat ve střelecké galerii, které jsou opatřeny pouze visacím zámekem. Dveře nejsou hlídány žádnou kamerou ani elektrickou signalizací. Tímto vchodem je možné se dostat do střelecké galerie a chodbami následně na velké nádvoří. Na východní straně je ve vnějším oplocení vybudována příjezdová brána. Před vjezdem a také za vjezdem jsou parkovací místa. V provozní době je brána otevřená a je možné vjet do areálu. Brána se uzamyká visacím zámekem. Vzhledem k vysokému počtu správců střelnice je také vysoký počet lidí, kteří mají klíče od brány. Za bránou následuje příjezdová cesta, která se větví ke dvěma branám vedoucím na velké nádvoří a k bráně

do areálu střelnice v jižní části. Oblast příjezdové cesty je monitorována kamerami statickými i otočnou kamerou, která je dálkově ovládána.

Obrázek 11 – Plot na vnějším okruhu pevnosti [Zdroj: vlastní]

Jedna ze dvou hlavních bran bývá otevřená (na jižní straně) a druhá většinu času uzavřená. Brány lze v případě potřeby otevřít z vnitřní strany i bez pomoci klíče, což je vhodné například při evakuaci z objektu. Obě brány vedou na velké nádvoří, odkud je dále vstup do reduitu (na obrázku č. 10 červeně), ubytovací části, střelecké galerie (2 vstupy) a do bytu kastelána.

Na nádvoří před vchodem do reduitu je posezení v podobě dřevěných stolů a laviček, kde se shromažďuje během sezóny větší množství lidí. Zbytek nádvoří je nepřístupný, ale je od veřejně přístupné části pevnosti oddělen pouze páskou, a je velmi jednoduché se do oblasti dostat. Veřejnost smí do tohoto prostoru vstupovat pouze v rámci prohlídky objektu v doprovodu zaměstnance.

Ubytovací část, která se nachází v jižních prostorách střelecké galerie, se skládá ze dvou pokojů a dlouhé chodby. Prostory jsou přizpůsobeny k ubytování a jsou zabezpečeny EPS. Jedná se o jediné prostory, které mají EPS. Ubytovací část je uzamčena, pokud zde není někdo ubytován.

Střelecká galerie, která je přístupná pouze v rámci prohlídky, má dva vchody. Ani jeden z vchodů není zabezpečen. Na dveřích je pouze petlice, která nemá visací zámek. Vnitřní

prostory galerie se skládají pouze z průchozí chodby a několika místností ve sklepeních o úroveň níž.

V severní části se nachází obytný prostor kastelána pevnosti. Vstup je zabezpečen pouze dveřmi bez jakýchkoliv bezpečnostních prvků. Také se v této části nachází chodby pevnosti, které nejsou prozkoumané.

Hlavní částí objektu je tzv. reduit. Do objektu se vstupuje mohutnými dveřmi, které jsou zamykatelné. Jedná se o jediný vstup do objektu, který taky slouží jako jediný možný únikový východ. Tato skutečnost představuje hrozbu vzhledem k tomu, že není jiné únikové cesty z objektu.

Vlevo za hlavním vstupem do objektu reduitu se nachází vstup do muzea, který bývá zpravidla uzamčený a přístupný pouze při prohlídkách. U vstupu, v první místnosti muzea, je na stěně umístěn hasicí přístroj. Muzeum je tvořeno dvěma vzájemně propojenými místnostmi. Na konci druhé místnosti je závěs zakrývající zamřížovaný vstup, který vede do dvou dalších místností a ke schodišti do vyššího podlaží. Jedna místnost je využívána jako pracovna a ve druhé místnosti je umístěn trezor se zbraněmi. Trezor odpovídá bezpečnostním normám pro úschovu zbraní, avšak představuje potenciální riziko v případě odcizení klíčů, čímž by byl umožněn přístup k několika střelným zbraním.

V další části objektu je kuchyně. Vchod do kuchyně, který je umístěn přímo před vstupem do restaurace, není zabezpečen. V kuchyni se využívají propanbutanové láhve, které lze s ohledem na jejich charakter opět označit jako jeden z možných zdrojů hrozby. Přímo za vstupem do kuchyně je umístěna pojistková skříň, která není nijak chráněna, ani uzavřena viz obrázek 12. Jedná se o snadný cíl, který umožňuje vyřadit z provozu elektřinu v podstatné části fortu, a ve svém důsledku narušit provoz.

Obrázek 12 – Pojistková skříň [Zdroj: vlastní]

V kuchyni se nachází dva hasicí přístroje. Přístroje jsou volně položeny na zemi a nejsou umístěny v držácích na zdi, jak je zobrazeno na následujících obrázcích č. 13 a 14. Jedná se o nevhodný způsob uložení umožňující jejich volný pohyb. Stejně tak je zde riziko jejich založení nebo překrytí jinými předměty. Vzhledem k výše uvedenému může dojít k situaci, že v případě potřeby zásahu nebude možné jejich rychlé použití.

Obrázek 13 – Hasicí přístroje v kuchyni [Zdroj: vlastní]

Obrázek 14 – Držák na hasicí přístroje v kuchyni [Zdroj: vlastní]

Dalším prostorem s vysokou kumulací osob je restaurace. Půdorys je tvaru podkovy s průchozí střední částí a jednotlivými výklenky u oken. Vybavení restaurace je převážně dřevěné. Vytápění je zajištěno kamny na tuhá paliva. Volně uskladněné dřevo představuje další možný zdroj nebezpečí pro případ úmyslného zapálení. Dva hasicí přístroje, které se nachází v restauraci, jsou volně umístěny za barem, kde je ztížený přístup. Jejich umístění zobrazuje obrázek č. 15. Vzhledem k velikosti místnosti a jejímu půdorysu neumožňuje současné umístění hasicích přístrojů rychlý a efektivní zásah.

Obrázek 15 – Hasicí přístroje v restauraci [Zdroj: vlastní]

Z přízemí reduitu se vstupuje na malé nádvoří, kde jsou v nice u kuchyně umístěny plynové lahve. Lahve nejsou nijak zabezpečeny. V případě útoku je možné je snadno zapálit, přemístit a jakkoliv zneužít. Vzhledem k tomu představují další možný zdroj hrozby.

Z malého nádvoří je přístup do řemeslných dílen – tkalcovny, knihtiskařské dílny, kovárny a vnitřní střelnice. Všechny prostory jsou opatřeny dveřmi uzavřenými pouze na petlice, ale bez visacích zámků. V prostorách je uskladněno velké množství hořlavého materiálu např. papíry, vlna apod. Velký problém představuje z hlediska ohrožení nezabezpečená vnitřní střelnice. Zde se používají plynové, airsoftové a perkusní zbraně a vzduchovky. Některé zbraně sice nejsou nebezpečné, ale jsou konstrukčně vyrobené tak, že je obtížné je rozeznat od zbraní skutečných. Případné použití těchto zbraní by mohlo vyvolat paniku. Na střelnici se však nachází také zbraně, které by mohly v případě použití způsobit zranění nebo smrt, například perkusní puška.

Všechny výše zmíněné prostory se nacházejí v přízemí. Do prvního poschodí se chodí pouze v rámci prohlídek, případně jsou pro konkrétní akci pronajaté sály v prvním patře. Mimo sály k pronájmu se v prvním patře nachází muzeum „c a k“ kinematografu a místnost serverovny, odkud je řízen kamerový systém. Místnost serverovny je snadno přístupná, což představuje riziko v případě napadení. Vyřazením techniky by došlo k vypnutí kamerového systému.

Celé první podlaží je průchozí. Kromě hlavního schodiště je v blízkosti sálů situované tzv. zadní schodiště, které vede zpátky do přízemí, rovnou k místnosti s trezorem, ve kterém jsou uloženy zbraně. Z prvního patra je vstup na vyhlídkovou terasu tvořenou střechou přízemního objektu „šijové kaponiéry“, kde se nachází restaurace.

Další bezpečnostní prvky, které byly analyzovány, jsou režimová opatření. Bylo zjištěno, že na pevnosti nejsou v podstatě žádná režimová opatření zavedená. Neexistují zde plány, ani postupy pro jednotlivé události. Část personálu není seznámena s riziky, která mohou nastat. Z pohledu zajištění bezpečnosti se jedná o vysoce rizikovou skupinu, a to z toho důvodu, že zde dochází k časté obměně personálu; převážně se jedná o obsluhu restaurace.

Mezi další skupiny lidí, kteří se na fortu pohybují, a mají tak větší přístup v rámci objektu a jeho znalosti, patří:

- kováři,
- správci střelnice,

- střelecké kluby – policie, BIS atd.,
- tkalci,
- různé brigádníci.

Pokud dochází k pronájmu prostor pro pořádání větších veřejných akcí, tak si pořadatel akce zajišťuje vlastní bezpečnostní personál pro její zabezpečení. Tento požadavek na vlastní bezpečnostní personál je kladen ze strany kastelána fortu jako nutná podmínka pro uskutečnění dané akce.

Shrnutí bezpečnostních prvků

Celkové zabezpečení objektu je velmi nízké. Je zde velká absence bezpečnostních prvků všech kategorií. Jediné fyzické zábrany představuje plot a několik zámků. Z pohledu požární ochrany je EPS pouze v jedné části objektu a ve zbývající části objektu se nachází jen několik umístěných hasicích přístrojů na nevhodných místech. Dále zde neexistuje žádná pověřená osoba nebo bezpečnostní pracovník a spolu v kombinaci s chybějícími režimovými opatřeními je pevnost velmi snadným cílem útoku.

Samotné naplánování útoku nevyžaduje velkou znalost objektu a v rámci prohlídek je možné se dostat na spoustu míst a odhalit jednotlivé slabiny objektu.

Pro ověření bezpečnostních prvků byl proveden experiment, při kterém se osoby cizí pro personál pokusily dostat do neveřejné části fortu. První osoba, bez podrobnějších znalostí o objektu, se bez problémů dostala k serverovně kamer, stejně tak do prostoru vnitřní střelnice a také měla neomezený přístup k plynovým lahvím na malém nádvoří. Druhá osoba, která již měla znalost objektu, se dostala bez problému do jakékoliv části (i k trezoru se zbraněmi), a to bez povšimnutí personálu. Pokud by se jednalo o skutečného útočníka, tak by to představovalo obrovské nebezpečí – vyřazení kamerového systému, zneužití plynových lahví nebo odcizení a případné použití střelné zbraně. Experiment proběhl se souhlasem kastelána, který byl seznámen s výsledky.

Velký problém z hlediska zajištění bezpečnosti je také v osobách personálu, který se velmi často mění a je „slepý“ k dění na pevnosti a neupozorní na možné riziko nebo podezřelé chování.

7.2 Analýza rizik

Analýza rizik je proces, při kterém dochází k odhalování možných rizik a jejich dopadů. Základem pro správnou analýzu je zajištění všech vstupních informací. Při analýze ochrany měkkého cíle se budeme zabývat ochranou života a zdraví. A právě na faktory, které mohou chráněné zájmy narušit, bude analýza zaměřena. Pro účely diplomové práce je vyhotovena analýza rizik na základě metodiky MV – *Vyhodnocení ohroženosti měkkého cíle*. Do analýzy je nutno zahrnout několik faktorů:

- zdroje hrozeb,
- způsob útoku pro jednotlivé hrozby,
- lokalitu a čas útoku (Kalvach a Vangeli, 2018).

7.2.1 Zdroje hrozeb

Podle metodiky jsou nosiči hrozeb pro měkké cíle následující osoby a skupiny lidí:

- násilníci zapojeni do kriminální činnosti,
- psychicky nemocné osoby,
- mstící se zaměstnanci nebo zákazníci,
- skupiny organizovaného zločinu,
- extremisté a osoby útočící z nenávisti,
- teroristické organizace.

Výše uvedeného hrozby jsou pouze výčetem, který je v metodice MV, a proto je také uvedeno, že pro vyhodnocení konkrétního cíle je nutno zohlednit povahu vybraného měkkého cíle. Možné zdroje hrozeb se mohou lišit u každého měkkého cíle. Z výše uvedených skupin nelze vyloučit jednoznačně ze zdrojů hrozeb lidi zapojené do běžné kriminality, psychicky narušené osoby ani mstící se zaměstnanci nebo zákazníci. Na druhou stranu skupiny organizovaného zločinu, extremisty nebo teroristy je nutno posoudit na základě zvoleného cíle. Jedná se hlavně o symboličnost daného měkkého cíle a také jeho lokalitu (Kalvach a Vangeli, 2018).

Pro zvolený objekt, vzhledem k jeho symboličnosti a lokalitě jsou vybrány následující skupiny jako zdroje možných hrozeb:

- **Mstící se zaměstnanci nebo zákazníci** – jedná se o velmi závažnou hrozbu pro daný měkký cíl. Primárně se nejedná o zákazníky, ale o bývalé zaměstnance. V rámci restaurace dochází k velmi časté obměně personálu a využívání brigádníků, kteří se také velmi často střídají.
- **Psychicky nemocné osoby** – tuto kategorii nelze vyloučit, protože představuje velké riziko, a to převážně možnou agresí a nevypočitatelností psychicky narušených osob. Je nutno si uvědomit, že osoby spadající do této kategorie nelze na první pohled odhalit. Důvodem může být medikace jedinců a přirozené chování ve společnosti.
- **Skupiny organizovaného zločinu** – pevnost samotná není atraktivní pro organizovaný zločin, ale střelnice je často využívána policií a bezpečnostní složkou BIS, což může motivovat skupiny organizovaného zločinu k útoku právě s cílem poškodit složky bezpečnostního systému.
- **Extremisté a osoby útočící z nenávisti** – na fortu probíhají různé kulturní akce, které mohou připadat atraktivně pro extremistické skupiny. Například lze uvést v souvislosti s dním na Ukrajině konání ukrajinského dne, který proběhl 26.3. 2022.
- **Teroristické skupiny** – i když v ČR jsou teroristické útoky velice ojedinělé, nelze je vyloučit. Na fortu se konají akce s velkým počtem lidí a mnohdy i za přítomnosti médií, což představuje atraktivní cíl pro teroristický čin.

7.2.2 Způsob útoku pro jednotlivé hrozby

Způsobů možných útoku existuje celá řada a pro každý zdroj hrozeb se může lišit. I jedinec od jedince může využít jiných prostředků, a to vzhledem k jeho schopnostem a dostupnostem prostředků. Právě proto je důležité vydefinovat jednotlivé možné způsoby útoků pro každou skupinu hrozeb. Další faktor pro použití daného způsobu útoku se může lišit v čase i podle místa útoku.

Mstící se zaměstnanci nebo zákazníci

Jak již bylo řečeno, jedná se o jednu z nejzávažnějších skupin, a to vzhledem k jejich dobré znalosti prostředí. Způsob, jakým mohou osoby spadající do této kategorie zaútočit, je velký. Může se jednat o fyzické napadení beze zbraně, za použití chladné zbraně nebo zbraně střelné. Dalším možným způsobem útoku je slovní napadení nebo falešný telefonát

na možné ohrožení bombou apod. Tyto méně násilné útoky mohou být uskutečněny s cílem poškodit reputaci, způsobit finanční ztrátu nebo vyvolat paniku. Vzhledem k znalosti prostředí je možné očekávat také žhářský útok. S ohledem na problematickou evakuaci by tento způsob útoku mohl být vysoce nebezpečný. Jednotlivé způsoby útoku pro mstící se zaměstnance a zákazníky jsou přehledně uvedeny v tabulce č. 1.

Tabulka 1 – Způsob útoku pro skupinu mstící se zaměstnanci nebo zákazníky [Zdroj: vlastní zpracování]

1.	Fyzické napadení beze zbraně
2.	Napadení chladnou zbraní
3.	Napadení střelnou zbraní
4.	Verbální napadení
5.	Falešné oznámení o bombě
6.	Žhářský útok

Psychicky nemocné osoby

Způsoby útoků psychicky nemocných osob jsou velmi podobné jako u předchozí skupiny. Jedná se o fyzické napadení, útoky s využitím zbraní – chladné i střelné. Nutno podotknout, že psychicky nemocné osoby mohou vlastnit zbraň legálně a mnohdy tomu tak je, jak ukázal útok v Uherském Brodě, kdy došlo k útoku v restauraci, při kterém zemřelo 8 lidí a nakonec zabil útočník i sebe. Žhářská činnost se označuje u duševně nemocných lidí jako pyromanie, což znamená zakládání požáru pro radost, bez jiné motivace. Avšak i toto je možné riziko pro měkký cíl. Dále může docházet k napadení slovním nebo za pomoci falešných telefonátů o hrozícím nebezpečí jako je například bomba. Způsoby útoku pro psychicky narušené osoby jsou v tabulce č. 2.

Tabulka 2 – Způsob útoku pro skupiny psychicky nemocných osob [Zdroj: vlastní zpracování]

1.	Fyzické napadení beze zbraně
2.	Napadení chladnou zbraní
3.	Napadení střelnou zbraní

4.	Verbální napadení
5.	Falešné oznámení o bombě
6.	Zhářský útok

Skupiny organizovaného zločinu

Specifická skupina potenciální hrozby, která by nacházela motivaci k útoku především vůči složkám bezpečnostního systému, které využívají střelnici pevnosti – Policie ČR a BIS, je skupina organizovaného zločinu. Způsob jejich útoku by mohl být s největší pravděpodobností vysoce agresivní, a to především za použití střelných zbraní, nástražného výbušného zařízení nebo bomby v zaparkovaném autě. Rozdíl mezi výše zmíněnými útoky je ten, že bomba by byla nastražena na určité místo, na rozdíl od bomby v autě, která by byla využita pouze v místě parkoviště a předem připravena. Způsoby útoků jsou vypsány v tabulce č. 3.

Tabulka 3 – Způsob útoku pro skupiny organizovaného zločinu [Zdroj: vlastní zpracování]

1.	Napadení střelnou zbraní
2.	Použití nástražného výbušného zařízení
3.	Bomba v autě

Extremisté a osoby útočící z nenávisti

Pro extremistické skupiny budou způsoby útoků velmi různorodé, od verbálního napadání po útoky zbraní, mezi které lze zařadit chladné zbraně, střelné nebo použití chemikálií – poleptání osob nebo hořlavé látky. Seznam možných způsobů útoků je zapsán v tabulce č. 4.

Tabulka 4 – Způsoby útoku pro skupinu extremistů a osob útočících z nenávisti [Zdroj: vlastní zpracování]

1.	Fyzické napadení beze zbraně
2.	Napadení chladnou zbraní
3.	Napadení střelnou zbraní

4.	Verbální napadení
5.	Použití chemikálií
6.	Žhářský útok
7.	Použití nástražného výbušného zařízení
8.	Bomba v autě

Teroristické skupiny

Útoky teroristických skupin jsou velmi násilného charakteru, proto je předpoklad, že bude využito chladných a střelných zbraní, případně využití výbušných zařízení v podobě sebevražedného atentátníka. Existuje také možnost využití vozidla a najet přímo do davu nebo vzít rukojmí a zabarikádovat se. V minulosti byla rukojmí zneužita jako lidské štíty. Tato praktika znemožňovala bezpečnostním složkám útočit na teroristy (Hersteman, 2019). Všechny možné způsoby útoku použity pro analýzu jsou v tabulce č. 5.

Tabulka 5 – Způsoby útoku pro skupinu teroristů [Zdroj: vlastní zpracování]

1.	Napadení chladnou zbraní
2.	Napadení střelnou zbraní
3.	Použití nástražného výbušného zařízení
4.	Bomba v autě
5.	Sebevražedný atentátník
6.	Nájezd vozidlem do davu
7.	Braní rukojmí a barikádová situace
8.	Žhářský útok

7.2.3 Lokalita a čas

Místo a čas hraje další podstatnou roli při posuzování jednotlivých útoků. Tyto faktory je důležité zařadit do analýzy. Vzhledem k tomu, že některé útoky je možno provést pouze venku a naopak, bude pro potřeby analýzy lokalita fortu řešena jako jeden objekt v rozsahu

ohraničení pevnosti vnějším oplocením. Pro využití nájezdu autem nebo bomby v autě je patrné, že se jedná o venkovní prostranství, kdežto u barikádové situace naopak o prostory vnitřní. Některé útoky je možné provést na venkovní ploše pevnosti stejně tak uvnitř budov a v analýze budou jednotlivé útoky hodnoceny s ohledem na tuto skutečnost.

Pevnost funguje podobně jako jiné veřejné památky v různém režimu, který je mimo sezonu omezený. Přes sezonu zde probíhá větší množství akcí, svateb a dalších kulturních událostí. V analýze bude zahrnuto načasování v době sezony a mimo sezonu. Důležité je i načasování při samotné události – začátek akce, průběh, příchod významných osob apod. Analýza je zaměřena časově na průběh akce, kdy se na akci nachází největší možný počet osob (Kalvach a Vangeli, 2018).

7.2.4 Vyhodnocení míry ohroženosti

Z výše uvedeného jsou patrné možné hrozby, způsoby útoků a také závislost na čase a lokaci. Další dva hlavní faktory jsou pravděpodobnost a dopad na cíl. Oba faktory jsou rozděleny do dalších podkategorií a budou bodově ohodnoceny stupnicemi o sedmi bodech, kde 1 bod znamená nízkou pravděpodobnost nebo složitost a naopak 7 bodů představuje největší ohrožení, nejčastější výskyt nebo nejjednodušší provedení.

Pravděpodobnost daného způsobu útoku

Jedná se o pravděpodobnost výskytu daného útoku pro jednotlivé způsoby útoku v daném místě a čase. Podkategorie, které se zaměřují na pravděpodobnost jsou:

- **Dostupnost** – se zaměřuje na způsoby útoků, zvažuje se, zda je použit jeden či více prvků a druh zbraně. Použití různé zbraně je rozdílné a vyžaduje odlišné dovednosti (nájezd vozidla nebo použití bomby). Další faktor je dostupnost ve smyslu obtížnost získání zbraně. Jako příklad lze uvést legální držení zbraně nebo naopak obstarání nelegální zbraně. Poslední faktor kategorie dostupnosti je doba dodání, ve smyslu, jak dlouho musí útočník čekat, než danou zbraň obstará. Stupnice dostupnosti je popsána v následující tabulce č. 6 (Kalvach a Vangeli, 2018).

Tabulka 6 – Bodovací škála a charakteristika dostupnosti [Zdroj: Kalvach a Vangeli, 2018]

Bodovací škála	Charakteristika dostupnosti
1.	Zbraň získaná z kriminální činnosti s potřebou odborného zaškolení a dlouhou dodací dobou

2.	Zbraň získaná z kriminální činnosti s potřebou odborného zaškolení a krátkou dodací dobou
3.	Zbraň získaná z kriminální činnosti bez potřeby odborného zaškolení
4.	Zbraň získaná na základě povolení (i vícero takových zbraní)
5.	Více snadno dostupných zbraní nebo hůře dostupná zbraň
6.	Snadno dostupná zbraň
7.	Bez použití zbraně

- **Výskyt** – hodnocení výskytu posuzuje četnost daných činů v lokalitě, regionu, v rámci ČR nebo zahraničí. Jedná se o útoky podobného charakteru nebo na podobně cílené měkké cíle. Pokud takový útok nenastal, jedná se o hypotetickou hrozbu. Bodovací škála je zapsána v tabulce č. 7 (Kalvach a Vangeli, 2018).

Tabulka 7 – Bodovací škála a charakteristika výskytu [Zdroj: Kalvach a Vangeli, 2018]

Bodovací škála	Charakteristika výskytu
1.	Nevyskytl se nikdy v ČR ani v relativním zahraničí
2.	Ojedinelý výskyt v relativním zahraničí
3.	Ojedinelý výskyt v ČR
4.	Výskyt několikrát v relativním zahraničí
5.	Výskyt několikrát v ČR
6.	Mnohonásobný výskyt v relativním zahraničí
7.	Mnohonásobný výskyt v ČR

- **Složitost** – představuje komplexní přípravu útoku, ve kterém je zahrnut také režim objektu a jeho zabezpečení pro konkrétní útok ve specifickém čase. Hodnotí se, zda je útok prováděn jednotlivcem jednajícím samostatně nebo je zapotřebí více lidí, případně zda jsou nutné vazby na organizované zločinecké skupiny či teroristické organizace. Je posouzeno také časové hledisko na přípravu a na délku spolupráce

s jinými skupinami. Jednotlivá bodová ohodnocení jsou v tabulce č. 8 (Kalvach a Vangeli, 2018).

Tabulka 8 – Bodovací škála a charakteristika složitosti [Zdroj: Kalvach a Vangeli, 2018]

Bodovací škála	Charakteristika složitosti
1.	Mezinárodně koordinovaná, dlouhodobě připravovaná akce teroristické skupiny, veřejnosti nepřístupné místo
2.	Koordinovaná akce na místní úrovni se spoluprací s teroristickou skupinou, veřejně nepřístupné místo
3.	Jednorázová spolupráce s lokální teroristickou skupinou, veřejně nepřístupné místo
4.	Složitější nebo dlouhodobá spolupráce s kriminální skupinou, veřejnosti nepřístupné místo
5.	Jednoduchá nebo jednorázová spolupráce s lokální kriminální skupinou, veřejně přístupné místo
6.	Zapojeno více osob, veřejně přístupné místo
7.	Jednotlivec bez pomoci, veřejně přístupné místo

7.2.5 Určení dopadu na měkký cíl

Dopadem je myšlený negativní efekt na měkký cíl v důsledku provedení útoku. Útok je primárně cílený na životy a zdraví, ale při útoku dochází také k dopadu na jiné hodnoty, než je život. Proto se do analýzy rizik zahrnují také ostatní hodnoty. Opět je na zvážení každého měkkého cíle, které dopady do analýzy zahrne. Jednotlivé dopady na měkké cíle jsou:

- dopad na životy a zdraví,
- dopad na objekt,
- finanční dopad,
- dopad na přímo zasažené společenství.

Určení dopadu je velmi náročné, protože se odvíjí od jednotlivých útoků, které jsou závislé na okolnostech. Přesto se doporučuje stanovit i laicky vyhodnocený dopad. Pro účely diplomové práce budou stanoveny dopady na život a zdraví a dopad na společenství. Dopady budou opět na stupnici od 1 do 7 a slovně popsány pro jednotlivé bodové ohodnocení (Kalvach a Vangeli, 2018).

Dopad na životy a zdraví

Při hodnocení dopadu na život a zdraví je bodové ohodnocení zaměřené na množství osob a závažnost následků na zdraví a životě. Stupnice je zapsána v následující tabulce č. 9 (Kalvach a Vangeli, 2018).

Tabulka 9 – Bodovací škála a charakteristika dopadu na životy a zdraví [Zdroj: Kalvach a Vangeli, 2018]

Bodovací škála	Charakteristika dopadu na životy a zdraví
1.	Drobná zranění nebo šok
2.	Lehké poranění jednotlivců
3.	Lehké poranění většího množství osob
4.	Závažná zranění jednotlivců
5.	Závažná zranění většího množství osob
6.	Závažná ranění většího množství osob nebo úmrtí jednotlivců
7.	Závažná zranění většího množství osob nebo úmrtí většího množství osob

Dopad na zasažené společenství

Dopadem na společenství je myšlen dopad na společenství, které bylo bezprostředně zasaženo. Může se jednat například o žáky při zasažení školy, pedagogy apod. Pro případ pevnosti se jedná o zasažený personál, návštěvníky a turisty. Dopad je znázorněn v tabulce č. 10 (Kalvach a Vangeli, 2018).

Tabulka 10 – Bodovací škála a charakteristika dopadu na zasažené společenství [Zdroj: Kalvach a Vangeli, 2018]

Bodovací škála	Charakteristika dopadu na zasažené společenství
1.	Bez zjevného dopadu na společenství
2.	Slabý dopad na jednotlivce
3.	Menší omezení aktivit
4.	Všeobecná obava být aktivní ve společenství, větší omezení aktivit
5.	Reálné riziko ohrožení osob při účasti na dalších aktivitách
6.	Dočasné přerušení činnosti
7.	Ukončení účasti nebo činnosti

7.2.6 Vyhodnocení pravděpodobnosti hrozby a dopadu

K dosažení celkové hodnoty hrozby je nutno udělat dílčí kroky, které představují vyhodnocení dostupnosti, složitosti a výskytu vzhledem ke zdrojům hrozby a způsobu použitého útoku. Okruhy budou rozděleny podle zdroje hrozeb a jednotlivé hodnoty přiřazeny ke konkrétnímu způsobu útoku. Stanovení hodnot bude posuzováno při spáchání útoku v době letní sezony a uvnitř prostor objektu.

Vyhodnocení pravděpodobnosti hrozby – mstící se zaměstnanci nebo návštěvníci

Vyhodnocení hrozby při zdroji hrozby představující mstící se zaměstnance nebo návštěvníky vzhledem k použitým způsobům útoku je popsáno v tabulce č. 11.

Tabulka 11 – Určení dostupnosti, atraktivity a složitosti jednotlivých způsobů útoku pro skupinu mstících se zaměstnanců a zákazníků [Zdroj: vlastní zpracování]

Způsob útoku		Pravděpodobnost – hrozba		
		Dostupnost	Výskyt	Složitost
Mstící se zaměstnanci nebo návštěvníci				
1.	Fyzické napadení beze zbraně	7	5	7
2.	Napadení chladnou zbraní	6	3	7
3.	Napadení střelnou zbraní	4	2	7

4.	Verbální napadení	7	7	7
5.	Falešné oznámení o bombě	7	3	7
6.	Žhářský útok	6	3	7

Vyhodnocení pravděpodobnosti hrozby – psychicky nemocné osoby

Vyhodnocení hrozby pro jednotlivé způsoby útoků pro skupinu psychicky nemocných osob je v tabulce č. 12.

Tabulka 12 - Určení dostupnosti, atraktivity a složitosti jednotlivých způsobů útoku pro skupinu psychicky nemocných osob [Zdroj: vlastní zpracování]

Způsob útoku		Pravděpodobnost – hrozba		
		Dostupnost	Výskyt	Složitost
Psychicky nemocné osoby				
1.	Fyzické napadení beze zbraně	7	7	7
2.	Napadení chladnou zbraní	6	5	7
3.	Napadení střelnou zbraní	4	5	7
4.	Verbální napadení	7	7	7
5.	Falešné oznámení o bombě	7	5	7
6.	Žhářský útok	6	5	7

Vyhodnocení pravděpodobnosti hrozby – skupiny organizovaného zločinu

Vyhodnocení hrozby pro skupiny organizovaného zločinu za použití předem vymezených způsobů útoku jsou v tabulce č. 13.

Tabulka 13 – Určení dostupnosti, atraktivity a složitosti jednotlivých způsobů útoku pro skupiny organizovaného zločinu [Zdroj: vlastní zpracování]

Způsob útoku		Pravděpodobnost – hrozba		
		Dostupnost	Výskyt	Složitost
Skupiny organizovaného zločinu				
1.	Napadení střelnou zbraní	3	2	6

2.	Použití nástražného výbušného zařízení	2	2	5
3.	Bomba v autě	2	2	5

Vyhodnocení pravděpodobnosti hrozby – extremisté a osoby útočící z nenávisti

Další vyhodnocení pravděpodobnosti hrozby pro extremisty a osoby útočící z nenávisti je zobrazeno v tabulce č. 14.

Tabulka 14 – Určení dostupnosti, atraktivity a složitosti jednotlivých způsobů útoku pro skupinu extremistů a osob útočících z nenávisti [Zdroj: vlastní zpracování]

Způsob útoku Extremisté a osoby útočící z nenávisti		Pravděpodobnost – hrozba		
		Dostupnost	Výskyt	Složitost
1.	Fyzické napadení beze zbraně	7	5	7
2.	Napadení chladnou zbraní	6	5	7
3.	Napadení střelnou zbraní	4	2	5
4.	Verbální napadení	7	7	7
5.	Použití chemikálií	6	1	7
6.	Žhářský útok	6	3	7
7.	Použití nástražného výbušného zařízení	2	2	5
8.	Bomba v autě	2	2	5

Vyhodnocení pravděpodobnosti hrozby – teroristické skupiny

Poslední skupinou pro vyhodnocení pravděpodobnosti hrozeb jsou teroristé. Vyhodnocení této skupiny je v následující tabulce č. 15.

Tabulka 15 – Určení dostupnosti, atraktivity a složitosti jednotlivých způsobů útoku pro skupinu teroristů [Zdroj: vlastní zpracování]

Způsob útoku Teroristické skupiny		Pravděpodobnost – hrozba		
		Dostupnost	Výskyt	Složitost
1.	Napadení chladnou zbraní	6	4	7
2.	Napadení střelnou zbraní	4	4	7
3.	Použití nástražného výbušného zařízení	2	2	5
4.	Bomba v autě	2	2	5
5.	Sebevražedný atentátník	2	2	4
6.	Nájezd vozidlem do davu	6	2	7
7.	Braní rukojmí a barikádová situace	4	1	5
8.	Žhářský útok	6	1	7

Výsledné hodnoty jednotlivých hrozeb při použití různého způsobu útoku jsou dány součtem bodového ohodnocení z oblastí „dostupnost“, „výskyt“ a „složitost“. Tato výsledná hodnota bude zapotřebí při zjišťování celkové míry ohroženosti. Stupnice má nevyšší hodnotu 7, a proto je maximální možný součet všech tří skupin roven 21.

Dalším dílčím vyhodnocením je vyhodnocení dopadu. Opět budou vyhodnoceny jednotlivé skupiny hrozeb a jejich užitého způsobu útoku ale s ohledem na dopad na životy a zdraví a společnost.

Vyhodnocení dopadu – mstící se zaměstnanci nebo zákazníci

Vyhodnocení dopadu pro jednotlivé způsoby útoků pro skupinu mstících se zaměstnanců nebo zákazníků jsou v tabulce č. 16.

Tabulka 16 – Určení dopadu na život a zdraví a společenství jednotlivých způsobů útoku pro skupinu mstící se zaměstnanci nebo zákazníci [Zdroj: vlastní zpracování]

Způsob útoku		Dopad	
		Život a zdraví	Společenství
Mstící se zaměstnanci nebo zákazníci			
1.	Fyzické napadení beze zbraně	2	2
2.	Napadení chladnou zbraní	4	4
3.	Napadení střelnou zbraní	6	6
4.	Verbální napadení	1	1
5.	Falešné oznámení o bombě	2	3
6.	Žhářský útok	7	6

Vyhodnocení dopadu – psychicky nemocné osoby

Jednotlivé dopady za použití různých způsobů útoku pro skupinu psychicky nemocných osob jsou v následující tabulce č. 17.

Tabulka 17 – Určení dopadu na život a zdraví a společenství jednotlivých způsobů útoku pro skupinu psychicky nemocné osoby [Zdroj: vlastní zpracování]

Způsob útoku		Dopad	
		Život a zdraví	Společenství
Psychicky nemocné osoby			
1.	Fyzické napadení beze zbraně	2	2
2.	Napadení chladnou zbraní	4	4
3.	Napadení střelnou zbraní	6	6
4.	Verbální napadení	1	1
5.	Falešné oznámení o bombě	2	3
6.	Žhářský útok	7	6

Vyhodnocení dopadu – skupiny organizovaného zločinu

Pro skupiny organizovaného zločinu je vyhodnocení dopadu v tabulce č. 18.

Tabulka 18 – Určení dopadu na život a zdraví a společenství jednotlivých způsobů útoku pro skupinu organizovaného zločinu [Zdroj: vlastní zpracování]

Způsob útoku Skupiny organizovaného zločinu		Dopad	
		Život a zdraví	Společenství
1.	Napadení střelnou zbraní	6	6
2.	Použití nástražného výbušného zařízení	6	6
3.	Bomba v autě	6	6

Vyhodnocení dopadu – extremisté a osoby útočící z nenávisti

Dopad jednotlivých útoků na život, zdraví a společnost pro skupinu extremistů a osob útočících z nenávisti je v tabulce č. 19.

Tabulka 19 – Určení dopadu na život a zdraví a společenství jednotlivých způsobů útoku pro skupinu extremistů a osob útočících z nenávisti [Zdroj: vlastní zpracování]

Způsob útoku Extremisté a osoby útočící z nenávisti		Dopad	
		Život a zdraví	Společenství
1.	Fyzické napadení beze zbraně	3	2
2.	Napadení chladnou zbraní	5	3
3.	Napadení střelnou zbraní	6	5
4.	Verbální napadení	1	2
5.	Použití chemikálií	5	4
6.	Žhářský útok	6	6
7.	Použití nástražného výbušného zařízení	6	6
8.	Bomba v autě	6	6

Vyhodnocení dopadu – teroristické skupiny

Dopad teroristický útoku na život, zdraví a společnost za použití různých způsobů útoku je v následující tabulce č. 20.

Tabulka 20 – Určení dopadu na život a zdraví a společenství jednotlivých způsobů útoku pro skupinu teroristů [Zdroj: vlastní zpracování]

Způsob útoku Teroristické skupiny		Dopad	
		Život a zdraví	Společenství
1.	Napadení chladnou zbraní	6	2
2.	Napadení střelnou zbraní	7	4
3.	Použití nástražného výbušného zařízení	7	5
4.	Bomba v autě	7	5
5.	Sebevražedný atentátník	7	5
6.	Nájezd vozidlem do davu	6	5
7.	Braní rukojmí a barikádová situace	5	5
8.	Žhářský útok	7	6

Výsledné hodnoty pro jednotlivé skupiny a jejich způsoby útoku jsou dány součtem dopadu na život a zdraví spolu s dopadem na společnost. Vzhledem k rozsahu stupnice od 1 do 7 je tedy maximální možná hodnota 14.

7.2.7 Vyhodnocení celkové míry ohroženosti

K výpočtu celkové míry ohroženosti je využito hodnot z předcházejících tabulek. Celkovou míru ohroženosti získáme součinem celkové pravděpodobnosti hrozeb a celkového dopadu. Tento výpočet je proveden pro každou skupinu hrozeb a jejich způsoby útoku (Kalvach a Vangeli, 2018).

Celková hodnota ohrožení – mstící se zaměstnanci nebo zákazníci

Celková míra ohroženosti pro skupinu mstících se zaměstnanců nebo zákazníků je vyznačena v tabulce č. 21.

Tabulka 21 – Vyhodnocení celkové míry ohroženosti pro skupinu mstící se zaměstnanci nebo zákazníci [Zdroj: vlastní zpracování]

Způsob útoku Mstící se zaměstnanci nebo zákazníci		Hodnoty		
		Hrozba	Dopad	Celková míra ohroženosti
1.	Fyzické napadení beze zbraně	19	4	76
2.	Napadení chladnou zbraní	16	8	128
3.	Napadení střelnou zbraní	13	12	156
4.	Verbální napadení	21	2	42
5.	Falešné oznámení o bombě	17	5	85
6.	Žhářský útok	16	13	208

Při určení celkové hodnoty ohroženosti pro mstící se zaměstnance nebo zákazníky vyšlo, že největší nebezpečí představuje žhářský útok. Tento styl útoku je snadno proveditelný a nevyžaduje náročnou přípravu ani velké znalosti. Pro bývalé zaměstnance, kteří areál fortu dobře znají, je tento druh útoku poměrně snadno realizovatelný a představuje velký problém. Druhé největší ohrožení v kategorii mstících se lidí představuje napadení střelnou zbraní. Na fortu je provozována střelnice, a proto lze očekávat pohyb lidí vlastníci zbraň na pevnosti a možnost zneužití legálně držené zbraně.

Celková hodnota ohrožení – psychicky nemocné osoby

Vyhodnocení celkové míry ohroženosti pro skupinu psychicky nemocných osob je v následující tabulce č. 22.

Tabulka 22 – Vyhodnocení celkové míry ohroženosti pro skupinu psychicky nemocných osob [Zdroj: vlastní zpracování]

Způsob útoku Psychicky nemocné osoby		Hodnoty		
		Hrozba	Dopad	Celková míra ohroženosti
1.	Fyzické napadení beze zbraně	21	4	84

2.	Napadení chladnou zbraní	18	8	144
3.	Napadení střelnou zbraní	16	12	192
4.	Verbální napadení	21	2	42
5.	Falešné oznámení o bombě	19	5	95
6.	Žhářský útok	18	13	234

Stejně jako u předchozí skupiny, tak i u skupiny psychicky nemocných osob jsou na prvním místě žhářské útoky a napadení střelnou zbraní. V případě této kategorie se ovšem jedná o úmyslné žhářství, ale na základě onemocnění zvaného pyromanie. Provozovatel střelnice pořádá i tzv. zážitkovou střelbu, kdy se do cizích rukou může dostat střelná zbraň. Již v minulosti byl na pevnosti zaznamenán v této souvislosti incident, kdy však střelec zbraň obrátil proti sobě a spáchal sebevraždu. Proto nelze vyloučit, že by v budoucnu nemohlo dojít k zneužití zbraně s cílem uškodit jiným osobám.

Celková hodnota ohrožení – skupiny organizovaného zločinu

Celková míra ohrožení pro skupinu organizovaného zločinu za použití jednotlivých způsobů útoku je v tabulce č. 23.

Tabulka 23 – Vyhodnocení celkové míry ohroženosti pro skupiny organizovaného zločinu

[Zdroj: vlastní zpracování]

Způsob útoku Skupiny organizovaného zločinu		Hodnoty		
		Hrozba	Dopad	Celková míra ohroženosti
1.	Napadení střelnou zbraní	11	12	132
2.	Použití nástražného výbušného zařízení	9	12	108
3.	Bomba v autě	9	12	108

Skupiny organizovaného zločinu by nejvíce škody napáchali střelnou zbraní a následně bombovými útoky. U této skupiny se ovšem předpokládá útok na pevnost motivovaný faktem, že se zde vyskytují bezpečnostní sbory a jejich cílem by bylo poškodit právě je. Nelze vyloučit napadení ostatních návštěvníků a personálu právě v této souvislosti.

Celková hodnota ohrožení – extremisté a osoby útočící z nenávisti

Výpočet celkové míry ohroženosti pro extremistické skupiny a osoby útočící z nenávisti je v tabulce č. 24.

Tabulka 24 – Vyhodnocení celkové míry ohroženosti pro skupinu extremistů a osob útočících z nenávisti [Zdroj: vlastní zpracování]

Způsob útoku		Hodnoty		
		Hrozba	Dopad	Celková míra ohroženosti
Extremisté a osoby útočící z nenávisti				
1.	Fyzické napadení beze zbraně	19	5	95
2.	Napadení chladnou zbraní	18	8	144
3.	Napadení střelnou zbraní	11	11	121
4.	Verbální napadení	21	3	63
5.	Použití chemikálií	17	9	153
6.	Žhářský útok	16	12	192
7.	Použití nástražného výbušného zařízení	9	12	108
8.	Bomba v autě	9	12	108

Útoky extremistů představují opět největší hrozbu při žhářských útocích. Jako druhé největší nebezpečí této kategorie je použití chemikálií. V dnešní době je vcelku snadné obstarat chemikálie a jejich použití proti návštěvníkům by mohlo ohrozit velké množství lidí v podobě poleptání nebo poškození sliznic.

Celková hodnota ohrožení – teroristické skupiny

Přehled celkového vyhodnocení míry ohroženosti pro teroristické skupiny a jejich útoky jsou v tabulce č. 25.

Tabulka 25 – Vyhodnocení celkové míry ohroženosti pro skupiny teroristů [Zdroj: vlastní zpracování]

Způsob útoku Teroristické skupiny		Hodnoty		
		Hrozba	Dopad	Celková míra ohroženosti
1.	Napadení chladnou zbraní	17	8	136
2.	Napadení střelnou zbraní	15	11	165
3.	Použití nástražného výbušného zařízení	9	12	108
4.	Bomba v autě	9	12	108
5.	Sebevražedný atentátník	8	12	96
6.	Nájezd vozidlem do davu	15	11	165
7.	Braní rukojmí a barikádová situace	10	10	100
8.	Žhářský útok	14	13	182

I pro teroristické útoky se jeví jako nejvíce problémový žhářský útok. Tento styl útoku není typický pro teroristické skupiny. V ČR dosud nebyly teroristické útoky zaznamenány, ale při vzniku teroristické skupiny na území ČR by představoval žhářský útok snadné a efektivní řešení.

7.2.8 Celkové vyhodnocení analýzy

Jednotlivá dílčí vyhodnocení analýzy odhalila u každé skupiny možné způsoby útoku. Motivace jednotlivých útočníků se značně liší, ale způsoby útoků se u většiny opakují. Jako největší problém se jeví žhářské útoky, a to z důvodu snadné proveditelnosti a vysoké efektivity útoku. Při vzniku požáru by byla problémová především evakuace, protože z reduitu vede pouze jedna úniková cesta. Pokud by ke vzniku požáru došlo právě v místech vstupu, nebylo by možné se z budovy evakuovat. Nouzové opuštění budovy není možné provést okny, protože jsou zabezpečena mřížemi. Okna v přízemí, která nejsou zabezpečena, se nachází v prostorách, které nejsou přístupny veřejnosti.

Druhou největší hrozbu představují útoky za použití střelných zbraní. Opět se motivace těchto útoků bude lišit v závislosti na zdroji hrozby. Jak již bylo zmíněno u požáru

a evakuačních cest, tak také v případě střelce by skutečnost jednoho přístupu znamenala značný problém. Předpokládá se primárně použití zbraní držných legálně, avšak nelze zcela vyloučit využití nelegálně držných zbraní. Ovšem velká část návštěvníků střelnice jsou osoby vlastníci zbrojní průkaz, a mnohdy také i vlastní zbraně. Je také nutno dbát zvýšené bezpečnosti při provozování zážitkové střelby a možnosti zneužití zapůjčených zbraní. Zde je kladen velký důraz na jednotlivé správce střelnice, kterých je větší počet, protože se jedná o klubovou střelnici a každý střelecký klub má vlastního správce.

Výše zmíněné útoky představují největší nebezpečí, avšak je nutno zmínit i další možná ohrožení. Mezi snadno proveditelné útoky lze také zařadit napadení chladnou zbraní nebo beze zbraně. Tyto útoky mohou mít různé důsledky od lehkých poranění až po smrt jednotlivců – záleží na povaze útočníka, jeho dovednostech a také na bezpečnostních opatřeních vybraného cíle. Méně častým útokem je použití nástražného výbušného zařízení nebo využití bomby v zaparkovaném autě. V podmínkách pevnosti by bylo využití zaparkovaného vozidla méně efektivní, protože auta jsou zaparkovaná u vjezdu nebo za vnějším oplocením. Použití výbušného zařízení v prostorách by ovšem mělo vysoký dopad na přítomné osoby. Na veřejně přístupná místa je možné takové zařízení dostat bez obtíží, vzhledem k tomu, že zde nefunguje žádná kontrola vstupu ani bezpečnostní pracovníci. Neustálá obměna zaměstnanců a absence školení v oblasti bezpečnosti představuje také značný problém v prevenci a odhalování možných nástražných zařízení. Právě stálí pracovníci se znalostí prostředí a přehledem jsou klíčoví při upozornění na možné nežádoucí předměty. V souvislosti s výbušným zařízením se také pojí falešné oznámení o bombě, které představuje hlavně možnost paniky a obavy jedinců z možné hrozící hrozby. Falešné oznámení nepředstavuje bezprostřední ohrožení, ale je nutný zásah, protože nikdy nelze s jistotou říci, zda se jedná o oznámení falešné nebo skutečné. Při této situaci je kladen velký důraz na personál pevnosti a jejich komunikační dovednosti. Na tyto dovednosti je také kladen důraz při verbálním napadení, které může nastat. Opět se jedná pouze o možnou psychickou újmu ze strany adresáta. Mezi další méně pravděpodobné útoky ze strany extremistů se řadí použití chemikálií. Ačkoliv se v dnešní době jedná o snadnou dostupnost chemických látek, je tento útok málo pravděpodobný. Preventivní opatření proti tomuto útoku jsou náročná a spočívala by především v důsledné kontrole prováděné bezpečnostními pracovníky. V případě teroristických skupin byl hodnocen jako možný způsob útoku také sebevražedný atentátník, nájezd vozidlem do davu a barikádová situace a držení rukojmích. Očekávání sebevražedného atentátníka je

velmi malé. V ČR nejsou zaznamenány žádné útoky v této podobě a celková aktivita teroristických skupin je na území nízká. V objektu pevnosti je nájezd vozidlem do davu poměrně komplikovaný, ale mohl by nastat při pořádání větších akcí, kdy se zdržuje větší množství lidí na velkém nádvoří a před branami. Specifická situace při braní rukojmích a barikádové situaci by mohla být poměrně složitá na řešení pro bezpečnostní složky. Objekt v minulosti fungoval jako pevnost, a proto by při této situaci měli útočníci znatelnou výhodu. Opět je nutno zmínit pouze jeden možný vstup do objektu reduitu.

Výše zmíněné způsoby útoku byly na základě analýzy ohroženosti měkkého cíle hodnoceny jako největší potenciální rizika. Provedená analýza napomáhá k určení hlavních hrozeb pro pevnost a na základě těchto znalostí je přistupováno k navrhování možných opatření.

8 APLIKAČNÍ ČÁST

Aplikační část diplomové práce se zabývá navrhovanými opatřeními, která vedou ke zvýšení odolnosti zvoleného objektu. Opatření jsou navrhována na základě zjištěných nedostatků a také jsou brány v potaz výsledky analýzy. Navrhovaná opatření slouží ke zmírnění škod, předcházení mimořádným událostem a dopomáhají při reakci na vzniklé události. Jednotlivá opatření jsou rozdělena do kategorií dle fyzické bezpečnosti, tj. fyzická ochrana, režimová opatření a systémy technické ochrany. Zavádění prvků technické ochrany může být v daném případě problematické, protože se jedná o objekt s památkovou ochranou. Jakékoliv technické a stavební zásahy na nemovité kulturní památce vyžadují jak závazné stanovisko orgánu státní památkové péče, tak odpovídající povolení místně příslušného stavebního úřadu. V praxi to znamená výrazný nárůst doby od záměru k realizaci zvoleného bezpečnostního prvku. Jednotlivé zásahy do staveb a konstrukcí je potřeba předem konzultovat s orgány památkové péče, zejména s odbornou organizací, která posoudí míru zásahu a rozsah ovlivnění předmětu památkového zájmu. Jako nejvíce problematické lze označit přímé zásahy do stavebních konstrukcí pevnostního systému – vrtání do zdiva, doplnění nových konstrukčních vrstev, zazdění a bourání nových otvorů např. dveří, oken apod. Při nastavování bezpečnostních prvků je nutno vzít v potaz i skutečnost, že část pevnosti není zdokumentována a podrobněji prozkoumána a invazivními zásahy by mohlo dojít k významnému poškození předmětů památkové ochrany, případně k ohrožení stability apod. Vzhledem k uvedenému jsou přednostně volena řešení bez nutnosti zásahu do historického zdiva.

8.1 Navrhovaná opatření fyzické ochrany

Největším přínosem pro fyzickou ochranu by bylo zavedení bezpečnostního pracovníka. V ČR je často využíváno osob se zdravotním postižením. Zařazení těchto osob na pozici bezpečnostního pracovníka považuje autor práce za nevhodné. Při řešení fyzického konfliktu v podobě napadení není v silách takového pracovníka správně a efektivně zvládat situaci. Nároky na bezpečnostního pracovníka jsou hlavně fyzická zdatnost a psychická odolnost. Je pochopitelné, že bezpečnostní pracovník nebude schopný odrazit ozbrojenou osobu se střelnou zbraní, ale musí být schopen řešit napadení beze zbraně potažmo napadení chladnou zbraní, verbální konflikty a reagovat na podezřelé osoby a jednání. Psychická odolnost je také nezbytná pro výkon povolání, protože musí vyhodnotit a reagovat na vzniklé události. Vzniklé konflikty řešit rozumně a s chladnou hlavou

se pokusit situaci uklidnit. Při špatném vyhodnocení nebo jednání by mohla situace eskalovat a zhoršit možné dopady. Pro správné jednání by měl být pracovník odborně vyškolen a pravidelně se vzdělávat. Náplní práce bezpečnostního pracovníka by měla být pochůzková činnost na pevnosti, obsluha kamerového systému, kontrola vstupu a reakce na vzniklé události. Vzhledem k faktu, že pevnost je veřejně přístupná památka a je zde velké množství návštěvníků, není možné provádět kontrolu každé osoby, proto by bylo vhodné provádět namátkovou kontrolu a vyhodnotit možné podezřelé chování. Bezpečnostní pracovník by měl mít v rámci vybavení také nesmrtící prostředky jako je paralyzér nebo pepřový sprej a být proškolen o používání tohoto vybavení. Další vybavení, která by pracovník využíval a obsluhoval, jsou zahrnuta v kapitole týkající se systémů technické ochrany.

Bezpečnostní pracovník by mohl fungovat přímo jako zaměstnanec nebo by mohl být zprostředkovaný bezpečnostní agenturou. Je ovšem vhodné, aby se jednalo o stále stejné osoby a nedocházelo k časté obměně, protože pro výkon povolání je velmi důležitá znalost prostředí. Úskalím přítomnosti bezpečnostních pracovníků je jejich negativní vnímání ze strany návštěvníků i personálu. Negativní důsledek je hlavně ve smyslu uvědomování si možné hrozby a následně obavy, mnohdy zbytečné, že dojde k útoku na měkký cíl.

S ohledem na problematiku namátkové kontroly, která může, ale nemusí, najít možné zbraně, by pro případ výbušnin mohl být využit cvičený pes na vyhledávání výbušnin. Takto vycvičený pes je ovšem velmi drahá záležitost a pro běžný režim pevnosti nadbytečná. Využití vyhledávacích psů by mohlo být využito při pořádání velkých akcí s cílem dosažení zvýšené bezpečnosti.

Vzhledem k absenci bezpečnostního pracovníka veškerá problematika bezpečnosti padá na provozovatele a kastelána, který je hlavní osobou na pevnosti. V silách kastelána není, aby dohlížel na veškerá bezpečnostní opatření a byl vždy přítomen a mohl řešit vzniklé události. Z toho důvodu se doporučuje vytvoření pozice bezpečnostního manažera, který by se zabýval agendou ochrany vybraného měkkého cíle. Mohlo by se jednat o samostatnou osobu nebo alespoň delegovat část činností na stávajícího zaměstnance – toto řešení je navrhováno i s ohledem na finanční možnosti fortu. Mezi úkoly bezpečnostního manažera by patřilo zajišťování a kontrola bezpečnostních prvků, řízení podřízených bezpečnostních pracovníků, řešení vzniklých událostí v součinnosti s dalšími orgány vzhledem k vzniklé mimořádné události, evidence útoků a bezpečnostních hrozeb, zajišťování školení a také správa bezpečnosti a ochrany zdraví při práci.

8.2 Navrhovaná režimová opatření

Preventivní a režimová opatření jsou důležitou částí bezpečnostních prvků při přípravě osob na potenciální nebezpečí. Možné hrozby je velmi obtížné předvídat, ale je možné se na některé z nich připravit. V rámci preventivních opatření je důležitá informovanost osob, které se vyskytují na území měkkého cíle. Informace by měly poukázat na možné hrozby a také na to, jak se v případě jednotlivých událostí zachovat. Pevnost je veřejně přístupná památka, kterou navštěvuje velké množství lidí, a návštěvníci se obměňují. Z uvedeného důvodu je velmi náročné informovat veškeré zainteresované strany. S ohledem na tuto skutečnost je důležité zacílit preventivní a režimová opatření primárně na personál a stálé návštěvníky pevnosti (členy jednotlivých střeleckých klubů, tkalce, kováře, ...). Možností, jak informovat veřejnost, je celá řada. V současné době jsou cenným zdrojem informací webové stránky a také sociální sítě. Fort Křelov VXII. využívá Facebook a Instagram. Pevnost se také zapojuje do vzdělávacích a výchovných projektů pro mládež. V rámci těchto projektů by mohly být uskutečněny přednášky na bezpečnostní témata a rozšířeno bezpečnostní povědomí u mládeže. Vzhledem k absenci režimových opatření jsou vytvořena jednotlivá doporučení pro různé situace a seznamy kontaktních osob a důležitých telefonních spojení. Pro účely diplomové práce jsou seznamy pouze předpřipraveny a jsou v nich uvedeny pouze některé kontaktní osoby. Doplnění seznamu a následné využití jednotlivých příloh je na rozhodnutí subjektu měkkého cíle. Doporučené postupy a seznamy jsou následující:

- Obecná doporučení při bezpečnostních incidentech
- Reakce na výhružný telefonát
- Reakce na nález podezřelého předmětu
- Reakce při obdržení podezřelé zásilky
- Reakce na podezřelé vozidlo
- Reakce na podezřelou osobu
- Telefonování s integrovaným záchranným systémem při mimořádných situacích
- Seznam kontaktních osob – Fort Křelov XVII.
- Seznam důležitých telefonních čísel

Výše zmíněné dokumenty jsou součástí příloh diplomové práce.

Mezi další opatření, které spadá do skupiny preventivních a režimových opatření, je provedení cvičení. Jedním ze základních cvičení je nácvik evakuace z objektu. Personál by měl být proškolen o únikových cestách. Také je vhodné rozmístit v budově nákresy evakuačního plánu pro jednoduchou přehlednost a informovanost přítomných osob. Na pevnosti se vyskytuje pouze jeden východ z objektu, což představuje velké riziko. Z toho důvodu je navrženo další únikové místo, a to přes terasu s využitím evakuačního žebříku (více v části systému technické ochrany). V rámci evakuace je také nutno zohlednit rozsáhlé území pevnosti a zhodnotit jakým způsobem a jak efektivně je možné informovat návštěvníky o vzniklém požáru. Je doporučeno provádět tato cvičení pravidelně, alespoň jednou ročně, stejně tak školit personál v této problematice.

Dalším možným cvičením, které by se dalo uskutečnit ve spolupráci s Policí ČR, je tzv. aktivní střelec. Tento styl cvičení proběhl, již několikrát na různých měkkých cílech. Zaměstnanci a dobrovolníci z řad stálých návštěvníků by byli zapojeni do cvičení jako figuranti. Samotnému nácviku by předcházela teoretická přednáška, ve které by bylo vysvětleno, jak se chovat v situaci aktivního střelce. Jedná se především o pravidlo „USB“, což jsou zkratky pro „utíkej, schovej se, bojuj“. Toto pravidlo je možné také v tištěné podobě (obrázek č. 16) vyvěsit například k evakuační směrnici (Utíkej, schovej se, bojuj!, 2017).

Obrázek 16 – Co dělat v případě útoku [Zdroj: Co dělat v případě útoku, 2016]

Při cvičení by došlo k vytvoření několika skupin osob, přičemž každá skupina by se nacházela v jiné části objektu a podle toho by museli reagovat při řešení dané situace.

Toto cvičení slouží nejen pro zaměstnance, ale také pro policii. Jednotky Policie ČR mají při cvičení možnost nácvičku v prostorách pevnosti, což může v budoucnu usnadnit řešení podobné situace. Do cvičení je také možnost zapojit ostatní složky IZS a krajské operační a informační středisko. Po ukončení cvičení je vhodné udělat rozbor akce a diskuzi mezi policií a účastníky. V rámci diskuze je možné debatovat o tom, co bylo dobře a co špatně, připomínkovat postupy a hledat efektivní řešení pro rizikové situace.

Mezi další školení, které by mělo probíhat pravidelně, je školení první pomoci. Každý zaměstnanec by měl být schopný poskytnout první pomoc v případě potřeby. Tímto školením by měl projít každý nový zaměstnanec a následně by se měl účastnit pravidelných školení. V rámci školení by měli být proškoleni o obsahu, způsobu využití a místě uložení lékárníček.

8.3 Navrhovaná opatření systému technické ochrany

Mnoho prvků spadajících do této kategorie může být finančně nákladné, a proto je na zvážení měkkého cíle, které realizuje vzhledem k finančním možnostem. Mezi základní opatření, které je nezbytné provést, je zabezpečení dveří uvnitř pevnosti minimálně visacím zámkem. V objektu se nachází mnoho míst, která jsou vybavena pouze petlicí, ale bez využití zámku. Toto opatření je finančně nenáročné, ale efektivní pro omezení přístupu do neveřejných částí. Mezi další finančně nenáročná opatření se řadí umístění výstražných cedulí jako je například „objekt je střežen kamerovým systémem“, což může útočníka odradit.

Pro zabezpečení vstupů, především zadního vstupu do střelecké galerie, který je nehlídaný, by bylo vhodné využít signalizačního zařízení při narušení nebo otevření dveří.

Při provádění kontrol je možné využít detekčního rámu, avšak jeho pořizovací náklady jsou větší. Možnou alternativou by bylo vybavení bezpečnostního pracovníka ručním detektorem kovů, který by byl využit při namátkové kontrole. Dalším technickým prvkem pro bezpečnostního pracovníka by bylo zařízení, které má přístup ke kamerovému systému – počítač v místě pevného zázemí a telefon pro dálkový přístup.

Kamery, které zde již existují, nepokrývají veškeré problémové oblasti. Autorem práce je navrženo dokoupení kamer a vhodnější nasměrování kamer stávajících. Na pevnosti se v současnosti kamerový systém využívá, ale některé kamery jsou nasměrovány tak, že je jejich využití v daném místě zbytečné. Vzhledem k tomu, že je zde již kamerový systém

zaveden, existuje serverovna a výstupy jsou dostupné i ze vzdáleného přístupu, tak by dokoupení nových kamer nepředstavovalo tak vysoké náklady jako při zavádění zcela nového kamerového systému.

Střelnice by bylo vhodné vybavit také vybíjecí komorou pro ověření vybití zbraně.

Na základě analýzy byl vyhodnocen žhářský útok jako velmi závažný a pravděpodobný, proto je nutno se zaměřit na opatření v oblasti požární ochrany. Jako základní a finančně nenáročné opatření je rozšíření hasicích přístrojů. Hasicí přístroje by měly být umístěny v jednotlivých částech budovy – v místnost knihtisku, v tkalcovně, kovárně a ve vnitřní i venkovní střelnici. Hasicí přístroje by měly být umístěny a označeny na snadno dostupném a dobře viditelném místě. Druh hasiva by měl být přizpůsoben danému místu, aby bylo dosaženo maximálního efektu v případě zásahu. Dalším opatřením je zavedení EPS, primárně v místech, kde se shromažďuje větší množství lidí nebo kde hrozí nebezpečí založení požáru. Aktivní protipožární opatření v podobě sprinkler systému by bylo náročné na zavedení, ale v některých místech velice efektivní. Realizace tohoto systému je i finančně náročná. Navrhované opatření také představuje výrazný zásah do objektu, který může být problematický vzhledem k památkové ochraně. Vzhledem k rozsahu a členitosti pevnosti je problematické předávat zprávu o vzniku požáru všem návštěvníkům. Za účelem informovanosti o hrozícím nebezpečí je autorem práce doporučeno vybudování jednoduchého místního rozhlasu nebo instalace sirén. Aby nedošlo k zásahu do objektu při budování sirén je navržena alternativa v podobě mobilní sirény, která by byla použita v případě vzniku nežádoucí události.

Dalším opatřením využitelným nejen při požáru je vyhotovení další evakuační cesty. Při vytvoření nové evakuační cesty je nutno jí označit a zaškolit o nové možnosti personál. Dalším evakuačním místem by byla terasa nacházející se nad restaurací v prvním patře. K opuštění pevnosti by bylo využito evakuačního žebříku (znázorněn na obrázku č. 17), který je možné zavěsit na hradbu a spustit dolů ve velmi krátkém čase.

Obrázek 17 – Evakuační žebřík [Zdroj: Evakuační žebřík Kidde KL 3S (požární žebřík), 2019]

Žebřík by měl být umístěn v blízkosti místa využití, ale zabezpečen proti zneužití. Zabezpečení by spočívalo v uzamčení žebříku na místě určení. Pro úschovu klíče je navrženo využít skříňky na nouzové klíče s rozbitným sklíčkem, který je vybaven paličkou pro rozbití (obrázek č. 18). Tato skříňka by našla využití i pro odemčení některých dveří do prostor neveřejné části, v případě vzniku mimořádné události.

Obrázek 18 – Skříňka na nouzový klíč [Zdroj: Nouzová skříňka na klíče, 2022]

Mezi další prostředky, které by měly být zakoupeny a umístěny na pevnosti, patří lékárničky. Ty by se měly nacházet na vícero místech, která jsou snadno přístupná, a jejich umístění by mělo být označeno.

V některých částech pevnosti je problém s pokrytím mobilním signálem, což může vést k problémům při kontaktování složek IZS a vyrozumění pověřených osob. Proto je navrhováno se zabývat možností lepšího pokrytí signálu. Za tímto účelem je navrhováno zakoupení zesilovače mobilního signálu, který by pokryl slabá místa na pevnosti.

Veškerá výše zmíněná opatření jsou pouhým doporučením pro provozovatele nebo vlastníky vybraného měkkého cíle. Je na jejich rozhodnutí, které opatření aplikují na základě jejich finančních možností a omezení vyplývajících z památkové ochrany objektu.

ZÁVĚR

Problematika ochrany měkkých cílů je v současné době aktuální téma, které stále nabývá na významu. Příslušné orgány vynakládají značné úsilí s cílem zvýšení úrovně zabezpečení a ochrany měkkých cílů.

V rámci práce byl čtenář seznámen s danou problematikou, legislativním rámcem a postupy analýzy měkkých cílů, která je podkladem pro vlastní návrh opatření.

Práce hodnotí zvolený měkký cíl, památkově chráněný objekt bývalé pevnosti – fortu Křelov XVII., který byl součástí předsunutého opevnění Olomouce. V současné době je areál využíván ke kulturním, vzdělávacím i sportovním účelům a je zde provozována restaurace, muzeum, řemeslné dílny a střelnice. Byla prověřena stávající úroveň zabezpečení objektu, kterou lze hodnotit jako nedostatečnou. Vlastní analýza ukázala celou řadu nedostatků, v jejichž důsledku by mohlo dojít v případě napadení k ohrožení zdraví nebo životů osob a ke škodám na majetku. Byla provedena analýza rizik na základě metodiky MV *Vyhodnocení ohroženosti měkkého cíle*. Na základě uvedené metodiky bylo zvoleno šest možných základních zdrojů hrozeb, které představují násilníci zapojení do kriminální činnosti, psychicky nemocné osoby, mstící se zaměstnanci nebo zákazníci, skupiny organizovaného zločinu, extremisté a osoby útočící z nenávisti a teroristické organizace. Ohrožení objektu bylo vyhodnoceno individuálně z pohledu každého zdroje. Z provedené analýzy vyplynulo, že nejčastější potenciální hrozbou je žhářství a ohrožení střelnou zbraní.

Opatření ke zvýšení odolnosti byla navržena v rozsahu potřebném k zvýšení odolnosti posuzovaného měkkého cíle. Jsou navržena režimová opatření, zejména postupy chování v mimořádných situacích, školení a cvičení zaměstnanců.

V oblasti fyzické ochrany se doporučuje zavedení bezpečnostního pracovníka včetně náplně jeho práce a dále se navrhuje vytvořit pozici bezpečnostního manažera, který bude zaštiťovat problematiku bezpečnosti jako celku.

Nově navržená opatření systému technické ochrany představují zejména prvky protipožární ochrany, zabezpečení vstupů, vymezení nových evakuačních a únikových tras, doplnění kamerového systému apod.

Vlastní realizace se bude odvíjet od finančních možností provozovatele a s přihlédnutím k omezením vyplývajícím z památkové ochrany objektu. Opatření navržená v rámci

diplomové práce byla předána provozovateli pevnosti a již v době zpracování práce došlo k realizaci dílčích opatření vedoucích ke zvýšení bezpečnosti.

Diplomová práce představuje vlastně návod sloužící k posouzení měkkého cíle a může sloužit také jako vhodná pomůcka pro jeho provozovatele. Postupné naplňování navržených opatření lze realizovat s využitím dotačních titulů.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

Active Shooter Resources, 2019. Federal Bureau of Investigations [online]. Dostupné z: <https://www.fbi.gov/about/partnerships/office-of-partner-engagement/active-shooter-resources>.

APELTAUER, Tomáš et al., 2019. *Ochrana měkkých cílů*. Praha: Leges. ISBN 978-80-7502-427-5.

Bezpečnostní plán měkkého cíle, 2019. 1. Praha: Ministerstvo vnitra České republiky. Dostupné také z: <https://www.mvcr.cz/cthh/soubor/bezpecnostni-plan-mekkeho-cile-nove-2-b2-samostatne-strany-pdf.aspx>.

BEZPEČNOSTNÍ POLITIKA: Ochrana měkkých cílů, 2021. Ministerstvo vnitra ČR [online]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/ochrana-mekkych-cilu.aspx>.

Bezpečnostní strategie České republiky [online], 2015. 1. Praha: © Ministerstvo zahraničních věcí České republiky. ISBN 978-80-7441-005-5. Dostupné z: <https://www.vlada.cz/assets/ppov/brs/dokumenty/bezpecnostni-strategie-2015.pdf>.

CENTRUM PROTI TERORISMU A HYBRIDNÍM HROZBÁM, 2017. *Bezpečnostní standardy pro pořadatele sportovních, kulturních a společenských akcí*. Praha.

Co dělat v případě útoku, 2016. Twitter.com [online]. Centrum proti terorismu a hybridním hrozbám MV ČR Dostupné z: https://twitter.com/CTHH_MV/status/801037115341623297/photo/1.

ČESKO, 2008. *Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky* [online]. Praha. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2008-273>

ČESKO, MINISTERSTVO VNITRA, 2017. *Koncepce ochrany měkkých cílů pro roky 2017–2020*. 1. Praha: Ministerstvo vnitra. Dostupné také z: <https://www.mvcr.cz/soubor/koncepce-ochrany-mekkych-cilu-pro-2017-2020-pdf.aspx>.

Dotační program pro ochranu měkkých cílů, 2022. *Ministerstvo Vnitra České republiky* [online]. Praha [cit. 2022-05-01]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/cthh/clanek/dotacni-program-pro-ochranu-mekkych-cilu.aspx>

Evakuační žebřík Kidde KL 3S (požární žebřík), 2019. *Kidde* [online]. Přerov. Dostupné z: <https://www.kidde.eu/produkt/evakuacni-zebrik-kidde-kl-3s-pozarni-zebrik-detail>

FAGEL, Michael J. a Jennifer L. HESTERMAN, ed., 2017. *Soft targets and crisis management: what emergency planners and security professionals need to know*. Boca Raton: CRC Press, Taylor & Francis Group. ISBN 9781498756327.

FENNELLY, Lawrence J., 2017. Effective Physical Security [online]. 5. Oxford: Elsevier, 446 s. [cit. 2021-8-2]. ISBN 978-0-12-804462-9. Dostupné z: https://www.researchgate.net/publication/319253656_Effective_Physical_Security_Fifth_Edition.

Fort č. 17 - Křelov, © 2002-2022. *Tourism.olomouc.eu* [online]. Olomouc [cit. 2022-05-01]. Dostupné z: <https://tourism.olomouc.eu/sights/olomouc-fortress/detail=237/cs>

FORT KŘELOV XVII. [online], nedatováno. Křelov. Dostupné také z: <https://www.forty.cz/>

HESTERMAN, Jennifer L., 2019. *Soft target hardening: protecting people from attack*. 2. Edition. New York: Routledge. ISBN 9781138391109.

HLADÍK, Drahošlav, 2011. *Elektronické zabezpečovací systémy a elektronická požární signalizace*. Plzeň: SOUE Plzeň.

IVANKA, Ján, 2014. *Mechanické zábranné systémy*. Zlín. ISBN 978-80-7454-427-9.

KALVACH, Zdeněk, 2016. *Základy ochrany měkkých cílů metodika*. 1. Praha: Ministerstvo vnitra České republiky. Dostupné také z: <https://www.mvcr.cz/soubor/metodika-zaklady-ochrany-mekkych-cilu-pdf.aspx>.

KALVACH, Zdeněk a Benedikt VANGELI, 2018. VYHODNOCENÍ OHROŽENOSTI MĚKKÉHO CÍLE [online]. 1. Praha: Soft Targets Protection Institute z. ú. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/cthh/clanek/vyhodnoceni-ohrozenosti-mekkeho-cile-metodika-ke-stazeni.aspx>.

KINDL, Jiří, 2007. *Projektování bezpečnostních systémů*. Vyd. 2. Zlín: Univerzita Tomáše Bati. ISBN 9788073185541.

LUKÁŠ, Luděk, 2015. *Bezpečnostní technologie, systémy a management*. Zlín: Radim Bačuvčík – VeRBuM. ISBN 978-80-87500-05-7.

Mapy.cz [online], © 1996–2022. Zlín. Dostupné také z: <https://mapy.cz/zakladni?x=17.1957200&y=49.6129355&z=15>

Nahlížení do katastru nemovitostí, © 2004–2022. Český úřad zeměměřický a katastrální [online]. Praha [cit. 2022-05-01]. Dostupné z: <https://sgi-nahlizenidokn.cuzk.cz/marushka/default.aspx?themeid=3&&MarQueryId=6D2BCEB5&MarQParam0=675636&MarQParamCount=1&MarWindowName=Marushka>

NÁRODNÍ PAMÁTKOVÝ ÚSTAV, 2015. Předsunuté opevnění – fort XVII Křelov. *Památkový katalog* [online]. Praha. Dostupné z: <https://www.pamatkovykatalog.cz/pravni-ochrana/predsunate-opevneni-fort-xvii-krelov-140336>

Nouzová skříňka na klíče, 2022. *Klíčové centrum* [online]. Plzeň [cit. 2022-05-01]. Dostupné z: <https://www.klicovecentrum.cz/produkt/nouzova-skrinka-na-klice/>

PONČÍK, Josef, 2010. *Legislativa pro projektování kamerových systémů*. Zlín. Bakalářská práce. Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně, Fakulta aplikované informatiky.

Poplachové zabezpečovací a tísňové systémy, 2015. *Elzy* [online]. Jindřichův Hradec. Dostupné z: <https://www.elzy.cz/poplachove-zabezpecovaci-a-tisnove-systemy-pzts>

STRATEGIE ČESKÉ REPUBLIKY PRO BOJ PROTI TERORISMU, 2013. 1. Praha: Ministerstvo vnitra České republiky. Dostupné také z: <https://www.mvcr.cz/cthh/soubor/terorismus-web-dokumenty-strategie-ceske-republiky-pro-boj-proti-terorismu-pdf.aspx>.

Terminologický slovník krizového řízení, 2016. Praha: Ministerstvo vnitra České republiky. Dostupné také z: <https://www.mvcr.cz/clanek/terminologicky-slovník-krizove-rizeni-a-planovani-obrany-statu.aspx>.

U.S DEPARTMENT OF HOMELAND SECURITY, 2018. *Soft targets and crowded places security plan overview* [online]. Dostupné z: https://www.cisa.gov/sites/default/files/publications/DHS-Soft-Target-Crowded-Place-Security-Plan-Overview-052018-508_0.pdf

Utíkej, schovej se, bojuj!, 2017. Policie České republiky [online]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/utikej-schovej-se-bojuj.aspx>.

10 principů zodolnění měkkého cíle [online]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/cthh/soubor/brozura-10-principu-zodolneni-mekkeho-cile-pdf.aspx>

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

- BIS Bezpečnostní informační služba
- CCTV Kamerový systém – z ang. *Closed Circuit Television*
- ČR Česká republika
- DPPC Dohledovému a poplachovému přijímacímu centru
- EPS Elektrická požární signalizace
- EZS Elektronické zabezpečovací systémy
- HZS Hasičský záchranný sbor
- IZS Integrovaný záchranný systém
- MV Ministerstvo vnitra
- PZTS Poplachový a zabezpečovací tísňový systém

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1 – Rozdělení fyzické bezpečnosti [Zdroj: upraveno dle Apeltauer, 2019].....	22
Obrázek 2 – Rozdělení úkolů dle fáze [Zdroj: Kalvach, 2016]	36
Obrázek 3 – Fort Křelov XVII. [Zdroj: Fort Křelov XVII., nedatováno]	40
Obrázek 4 – Lokalizace vybraného měkkého cíle [Zdroj: Mapy.cz, © 1996–2022]	41
Obrázek 5 – Historická dokumentace fortu [Zdroj: Fort Křelov XVII., nedatováno].....	42
Obrázek 6 – Zobrazení měkkého cíle na podkladu katastrální a ortofoto mapy [Zdroj: Nahlížení do katastru nemovitostí, © 2004–2022]	42
Obrázek 7 – Propagační materiál fortu [Zdroj: Fort č. 17 – Křelov, © 2002-2022]	43
Obrázek 8 – Dostupnost měkkého cíle [Zdroj: upraveno dle Mapy.cz, © 1996–2022].....	45
Obrázek 9 – Letecký snímek příjezdové cesty [Zdroj: upraveno dle Mapy.cz, © 1996–2022]	46
Obrázek 10 – Popis a současné využití fortu [Zdroj: upraveno dle Nahlížení do katastru nemovitostí, © 2004–2022]	47
Obrázek 11 – Plot na vnějším okruhu pevnosti [Zdroj: vlastní].....	48
Obrázek 12 – Pojistková skříň [Zdroj: vlastní].....	50
Obrázek 13 – Hasicí přístroje v kuchyni [Zdroj: vlastní]	50
Obrázek 14 – Držák na hasicí přístroje v kuchyni [Zdroj: vlastní]	51
Obrázek 15 – Hasicí přístroje v restauraci [Zdroj: vlastní]	51
Obrázek 16 – Co dělat v případě útoku [Zdroj: Co dělat v případě útoku, 2016]	79
Obrázek 17 – Evakuační žebřík [Zdroj: Evakuační žebřík Kidde KL 3S (požární žebřík), 2019]	82
Obrázek 18 – Skříňka na nouzový klíč [Zdroj: Nouzová skříňka na klíče, 2022]	82

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1 – Způsob útoku pro skupinu mstící se zaměstnanci nebo zákazníci [Zdroj: vlastní zpracování].....	56
Tabulka 2 – Způsob útoku pro skupiny psychicky nemocných osob [Zdroj: vlastní zpracování].....	56
Tabulka 3 – Způsob útoku pro skupiny organizovaného zločinu [Zdroj: vlastní zpracování]	57
Tabulka 4 – Způsoby útoku pro skupinu extremistů a osob útočících z nenávisti [Zdroj: vlastní zpracování].....	57
Tabulka 5 – Způsoby útoku pro skupinu teroristů [Zdroj: vlastní zpracování]	58
Tabulka 6 – Bodovací škála a charakteristika dostupnosti [Zdroj: Kalvach a Vangeli, 2018]	59
Tabulka 7 – Bodovací škála a charakteristika výskytu [Zdroj: Kalvach a Vangeli, 2018] .	60
Tabulka 8 – Bodovací škála a charakteristika složitosti [Zdroj: Kalvach a Vangeli, 2018]	61
Tabulka 9 – Bodovací škála a charakteristika dopadu na životy a zdraví [Zdroj: Kalvach a Vangeli, 2018].....	62
Tabulka 10 – Bodovací škála a charakteristika dopadu na zasažené společenství [Zdroj: Kalvach a Vangeli, 2018]	63
Tabulka 11 – Určení dostupnosti, atraktivity a složitosti jednotlivých způsobů útoku pro skupinu mstících se zaměstnanců a zákazníků [Zdroj: vlastní zpracování]	63
Tabulka 12 - Určení dostupnosti, atraktivity a složitosti jednotlivých způsobů útoku pro skupinu psychicky nemocných osob [Zdroj: vlastní zpracování].....	64
Tabulka 13 – Určení dostupnosti, atraktivity a složitosti jednotlivých způsobů útoku pro skupiny organizovaného zločinu [Zdroj: vlastní zpracování].....	64
Tabulka 14 – Určení dostupnosti, atraktivity a složitosti jednotlivých způsobů útoku pro skupinu extremistů a osob útočících z nenávisti [Zdroj: vlastní zpracování].....	65
Tabulka 15 – Určení dostupnosti, atraktivity a složitosti jednotlivých způsobů útoku pro skupinu teroristů [Zdroj: vlastní zpracování].....	66
Tabulka 16 – Určení dopadu na život a zdraví a společenství jednotlivých způsobů útoku pro skupinu mstící se zaměstnanci nebo zákazníci [Zdroj: vlastní zpracování].....	67
Tabulka 17 – Určení dopadu na život a zdraví a společenství jednotlivých způsobů útoku pro skupinu psychicky nemocné osoby [Zdroj: vlastní zpracování]	67
Tabulka 18 – Určení dopadu na život a zdraví a společenství jednotlivých způsobů útoku pro skupinu organizovaného zločinu [Zdroj: vlastní zpracování]	68
Tabulka 19 – Určení dopadu na život a zdraví a společenství jednotlivých způsobů útoku pro skupinu extremistů a osob útočících z nenávisti [Zdroj: vlastní zpracování]	68
Tabulka 20 – Určení dopadu na život a zdraví a společenství jednotlivých způsobů útoku pro skupinu teroristů [Zdroj: vlastní zpracování]	69
Tabulka 21 – Vyhodnocení celkové míry ohroženosti pro skupinu mstící se zaměstnanci nebo zákazníci [Zdroj: vlastní zpracování].....	70

Tabulka 22 – Vyhodnocení celkové míry ohroženosti pro skupinu psychicky nemocných osob [Zdroj: vlastní zpracování]	70
Tabulka 23 – Vyhodnocení celkové míry ohroženosti pro skupiny organizovaného zločinu [Zdroj: vlastní zpracování].....	71
Tabulka 24 – Vyhodnocení celkové míry ohroženosti pro skupinu extremistů a osob útočících z nenávisti [Zdroj: vlastní zpracování].....	72
Tabulka 25 – Vyhodnocení celkové míry ohroženosti pro skupiny teroristů [Zdroj: vlastní zpracování].....	73

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha 1: Obecná doporučení při bezpečnostních incidentech

Příloha 2: Reakce na výhružný telefonát

Příloha 3: Reakce na nález podezřelého předmětu

Příloha 4: Reakce při obdržení podezřelé zásilky

Příloha 5: Reakce na podezřelé vozidlo

Příloha 6: Reakce na podezřelou osobu

Příloha 7: Telefonování s Integrovaným záchranným systémem při mimořádných situacích

Příloha 8: Seznam kontaktních osob

Příloha 9: Seznam důležitých telefonních čísel

PŘÍLOHA 1: OBECNÁ DOPORUČENÍ PŘI BEZPEČNOSTNÍCH INCIDENTECH

1. Co nejdříve **přivolejte pomoc** - tel. číslo polici **158!** Nezůstávejte v situaci sami – **kontaktujte kastelána** Romana Prokeše na tel. čísle nebo jinou pověřenou osobu na tel. čísle
2. Pokud máte podezření, že jde o vážný útok či jiný incident, **musíte jednat okamžitě** a dlouze stav neověřovat.
3. Pokud dostanete od policie, případně ostražky, **varování s doporučením evakuovat, musíte reagovat okamžitě.**
4. Počítejte s nedostatkem času. Pokud si to situace bude vyžadovat, **buďte připraveni přijmout krajní a kreativní opatření** – zejména při evakuaci. Nesvazujte se pravidly.
5. Pro každý bezpečnostní incident platí stejné pravidlo: **musíte dostat lidi z dosahu problému.**
6. K ochraně před explozí si zapamatujte: „*zed' je dobrá, sklo je špatné*“.
7. **Reagujte na to, co vidíte** na 100 % a nesppekulujte o dalších možných nástrahách.
8. Místo, kam se evakuuje, musí být bezpečnější než místo, odkud se evakuuje.
9. Zodpovězte si otázku: **Je bezpečněji vevnitř nebo venku?**
10. **Komunikujte**, mluvte nahlas, říkejte, co děláte.
11. Kdykoli budete evakuovat, musíte **dostat evakuované minimálně z dohledu od problému.**

PŘÍLOHA 2: REAKCE NA VÝHRUŽNÝ TELEFONÁT

Postup při obdržení výhružného telefonátu:

1. Zapisujte si **detaily rozhovoru**.
2. **Poznačte si číslo** volajícího, pokud se zobrazuje.
3. Nikdy **nezavěšujte!** Ptejte se volajícího na detaily a sdělení si zapisujte.
4. Po ukončení hovoru neprodleně **informujte** kastelána Romana Prokeše na tel. čísle nebo jinou pověřenou osobu na tel. čísle
5. Zvažte, zda byl volající důvěryhodný, zda sděloval konkrétní informace a zda měl znalost místa. Pokud **ano, zahajte evakuaci**.
6. **Informujte policii** na tel. čísle 158.
7. **Asistujte** jednotkám IZS např. správnými informacemi o počtu přítomných osob apod.

PŘÍLOHA 3: REAKCE NA NÁLEZ PODEZŘELÉHO PŘEDMĚTU

Pokud nalezený předmět nezapadá do rutiny místa, nemá zjevného majitele a vzhledem ke své velikosti a umístění by mohl v případě výbuchu ohrozit osoby v okolí, je nutno přijmout opatření.

Postup:

1. **Informujte** kastelána Romana Prokeše, tel. číslo..... nebo jinou pověřenou osobu na tel. číslo
2. **Dohlédněte**, aby nikdo s předmětem nemanipuloval ani se k němu nepřibližoval.
3. Zkuste **zjistit majitele** např. osoby v blízkém okolí.
4. Pokud nezjistíte majitele, **zajistěte okolí v dostatečné vzdálenosti a evakuujte** směrem od předmětu.
5. **Informujte policii** na tel. číslo 158.
6. **Poříd'te záznam.**

PŘÍLOHA 4: REAKCE PŘI OBDRŽENÍ PODEZŘELÉ ZÁSILKY

U doručené zásilky prověřte následující znaky:

- odesilatele neznámý nebo neuveden,
- nepřesná adresa,
- příchod zásilky je neočekávaný,
- zásilka je nerovnoměrně zatížená, hrbolatá,
- nezvykle objemná či vyztužená zásilka,
- promaštěný obal,
- podivný zápach,
- nadbytečně markovaná zásilka.

Postup:

1. Podezřelou zásilku nikdy **NEOTEVÍREJTE!**
2. Zásilku **opatrně uložte** do malé, uzavřené místnosti.
3. *Riziko aktivování výbušniny přenosem je menší než škoda způsobená výbuchem v prostorách, kde se zdržují lidé.*
4. **Nepoužívejte** v blízkosti zásilky mobilní telefony, vysílačky, radia apod.
5. **Informujte** kastelána Romana Prokeše na tel. čísle nebo jinou pověřenou osobu na tel. čísle
6. **Informujte policii** na tel. čísle 158.
7. **Poříd'te záznam.**

PŘÍLOHA 5: REAKCE NA PODEZŘELÉ VOZIDLO

Pokud je zjevné, že se jedná o **bombu v autě**:

1. Okamžitě **evakuujte** pryč od vozidla. *Snažte se mít mezi vozidlem a lidmi co nejvíce zdi.*
2. **Zapojte** do evakuace pověřené osoby.
3. **Informujte policii** na tel. čísle 158.
4. **Informujte** kastelána Romana Prokeše, tel. čísle..... nebo jinou pověřenou osobu na tel. čísle

Pokud jde o **podezřelé vozidlo**:

1. Na vozidlo **nesahejte, neotvírejte ho a nepohybujte s ním.**
2. **Informujte** kastelána Romana Prokeše, tel. čísle..... nebo jinou pověřenou osobu na tel. čísle
3. **Soustřed'te se na vozidlo!** Ne na řidiče.
4. Zkuste **zjistit majitele** např. osoby v blízkém okolí.
5. **Informujte policii** na tel. čísle 158.
6. **Pořid'te záznam**, nejlépe s *viditelnou registrační značkou auta.*

PŘÍLOHA 6: REAKCE NA PODEZŘELOU OSOBU

Pokud chování návštěvníka nezapadá do rutiny místa, nejedná se o předpokládané normální chování, ale o odchylky od normy, které mohou být znakem nežádoucí aktivity.

Postup:

1. Zkuste osobu **kontaktovat** a zjistit, co potřebuje, koho hledá a podobně. Případně kontaktuje blízké okolí.
2. **Informujte** kastelána Romana Prokeše, tel. číslo..... nebo jinou pověřenou osobu na tel. číslo
3. V případě zjištění, že je osoba ozbrojena, **informujte policii** na tel. číslo 158.
Nepokoušejte se osobu sami odzbrojit!
4. **Pořid'te záznam, pokud to situace dovoluje.**

PŘÍLOHA 7: TELEFONOVÁNÍ S INTEGROVANÝM ZÁCHRANNÝM SYSTÉMEM PŘI MIMOŘÁDNÝCH SITUACÍCH

Postup při komunikaci se složkami IZS:

1. **Představte se celým jménem.**
2. Sdělte svoje **organizační zařazení.**
3. Sdělte, odkud voláte – Fort **Křelov XVII., Na Fortu 392/1, 783 36 Křelov-Břuchotín.**
4. Popište, **co se stalo.**
5. Popište, jaká je **situace teď.**
6. Sdělte, zda jsou na místě **zranění.**
7. Řekněte, co **potřebujete.**
8. **Nezavěšujte** jako první.
9. V následujících minutách **netelefonujte** z důvodu zpětného volání.
10. Následně **informujte** kastelána Romana Prokeše na tel. čísle
nebo jinou pověřenou osobu na tel. čísle.....

PŘÍLOHA 8: SEZNAM KONTAKTNÍCH OSOB

Fort Křelov XVII.

Funkce	Jméno	Telefon
Kastelán	Roman Prokeš	
Pověřená osoba na úseku bezpečnosti		
Fortová pevnost s.r.o. - jednatel	Mgr. Tomáš Hampl	
Provozní restaurace		
Zbrojář střelnice		
Správce střelnice – č. 1	Zbyněk Novák	603 451 889
Správce střelnice – č. 2		
Údržbář		

PŘÍLOHA 9: SEZNAM DŮLEŽITÝCH TELEFONNÍCH ČÍSEL

Organizace	Telefon
Tísňová linka	112
Policie ČR	158
Hasičský záchranný sbor	150
Zdravotnická záchranná služba	155
Obecní úřad Křelov - Břuchotín	585 381 503
Sbor dobrovolných hasičů Břuchotín	721 675935
Městská policie Olomouc	156
Poskytovatelé energií -	
Zásobování vodou -	